

DASzK
Pedagógiai Program

Tartalomjegyzék

Helyzetelemzés	5
Az VM Dunántúli Agrár-szakképző Központ intézményei:	5
A szakképző intézmények területi elhelyezkedése	5
A szakképző intézmények felszereltsége	5
Szakközépiskolai ágazatok, szakmacsoportok	5
Tanulólétszám	6
1. Az iskolában folyó nevelő – oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	6
1.1. Az iskolában folyó nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei	6
1.2. Az iskolában folyó nevelő- oktató munka céljai és feladatai	7
1.2.1. Fejlesztési területek – nevelési célok	8
Az erkölcsi nevelés	8
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	8
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	8
Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése	9
A családi életre nevelés	9
A testi és lelki egészségre nevelés	9
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	10
Fenntarthatóság, környezettudatosság	10
Pályaorientáció	10
Gazdasági és pénzügyi nevelés	10
Médiatudatosságra nevelés	11
A tanulás tanítása	11
1.2.2. A kulcskompetenciák fejlesztése	11
Anyanyelvi kommunikáció	11
Idegen nyelvi kommunikáció	12
Matematikai kompetencia	12
Természettudományos és technikai kompetencia	12
Digitális kompetencia	13
Szociális és állampolgári kompetencia	13
Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia	13
Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség	14
A hatékony, önálló tanulás	14
1.2.3. Kompetenciamérések és eredményeik	14
1.3. Célok és feladatok az intézmény szervezeti egységeiben	15
Az iskolaközösségben a legfőbb cél:	15
A nevelőtestületben	15
Az iskola vezetésében	16
A munkaközösségekben	16
Az ifjúsági közösségekben	16
1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	17
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
3. Egészségnevelési, egészségfejlesztési program	21
Helyzetelemzés	21
Az egészségnevelés célja	22
Az egészségnevelés, egészségfejlesztés lehetőségei	23
Az egészséges táplálkozás kérdései	24
A mindennapos testnevelés	24
Személyi higiéné, tisztaság	25
A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése	25
Baleset-megelőzés	25
A szexuális felvilágosítás, nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció	26
Személyi feltételek	27
4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	27
4.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	27
Általános követelmények	27
A közösségfejlesztés fejlesztendő területei	28
A közösségfejlesztés fő területei az iskolában	28
Tanórán megvalósítandó közösségfejlesztési feladatok	29

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai.....	29
A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai.....	30
A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai.....	31
4.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	32
Iskola és tanulók.....	32
Iskola és szülő.....	32
Iskolai és kollégiumi pedagógus.....	33
A belső és külső kapcsolattartás általános formái és rendje.....	34
4.3. A szülők tájékoztatásának formái.....	34
Szóbeli tájékoztatás.....	34
Írásbeli tájékoztatás.....	35
4.4. A külső kapcsolattartás.....	35
4.5. A fenntartóval való kapcsolattartás.....	35
4.6. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	36
A szakképző intézmények kapcsolatrendszere és együttműködési formái.....	37
5. Pedagógusok, helyi intézmények feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai....	38
Az osztályfőnök munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	40
6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	41
A hátrányos helyzet feltérképezése.....	42
Partnerkapcsolati rendszer.....	42
Az iskolai tevékenységrendszer.....	42
Kiemelten tehetséges tanulók.....	43
A tehetségfejlesztés építőkövei.....	44
A tehetség azonosítása, felismerése.....	44
A tehetségazonosítás alapelvei:.....	44
A tehetségfejlesztő programok célkitűzései.....	45
A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái.....	45
Gazdagítás, dúsítás.....	45
Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók.....	46
Együttműködés a családdal.....	46
Együttműködés a Tehetségpontokkal.....	47
Nyomon követés, utógondozás.....	47
6.1. Az intézmény által integrált, befogadott SNI tanulók köre.....	48
6.2. Osztály / v. csoport / v. tanulói csoport szervezés elvei / v. csoportszervezési szabályok:.....	48
6.3. Az intézmény által nyújtott pedagógiai többlétszolgáltatások jellemzői, formái.....	49
6.3.1. Személyi feltételek biztosítása.....	49
6.3.2. A tárgyi feltételek biztosítása.....	49
6.3.3. Az integrációt, inkluziót elősegítő pedagógiai tevékenységek:.....	50
6.3.4. A SNI gyermek fejlődésével és fejlesztésével kapcsolatos dokumentáció vezetése.....	50
Beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	50
6.4. Pedagógusaink munkájuk során figyelembe veszik.....	51
6.5. Az osztályfőnök.....	51
6.6. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók helyzetét segítő pedagógiai tevékenységeink.....	51
Kiemelten tehetséges gyermek, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenységek.....	52
6.7. Tehetségkutatás.....	52
6.8. Tevékenységi formák.....	52
6.8.1. Pályázatok, versenyek.....	52
6.8.2. Sporttevékenységek.....	52
6.9. Nyomon-követés.....	52
Halmozottan hátrányos helyzetű tanuló helyzetét segítő pedagógiai tevékenységek.....	53
7. Tanulók az intézményi döntési folyamatban.....	55
8. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga.....	56
8.1. Tanulmányok alatti vizsgák, vizsgaszabályzat.....	56
Az intézményben oktatott szakmákra előírt alkalmassági követelmények:.....	62
8.2. felvétel, átvétel beküldött anyagok után.....	63
9. Elsősegély nyújtási alapismertetek.....	65
Elsősegély nyújtási ismeretek.....	65
10. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	65
11. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	67

11.1.	Kiemelt célunknak tekintjük	67
12.	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	68
12.1.	Helyzetfeltárás.....	68
12.2.	A szociális hátrányok enyhítésének formái	68
13.	Környezeti nevelési program	69
13.1.	Alapelvek	69
13.2.	A környezeti nevelés célja.....	69
13.3.	A környezeti nevelés lehetőségei	70
14.	Fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	71

Helyzetelemzés

Az VM Dunántúli Agrár-szakképző Központ intézményei:

- VM Dunántúli Agrár-szakképző Központ, Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Szekszárd
- VM DASzK, Szakképző Iskola - Móricz Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Kaposvár
- VM DASzK, Szakképző Iskola - Apponyi Sándor Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Lengyel
- VM DASzK, Szakképző Iskola - VM Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Sellye
- VM DASzK, Szakképző Iskola - Ujhelyi Imre Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium, Szentlőrinc
- VM DASzK, Szakképző Iskola - Teleki Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Villány
- VM DASzK, Szakképző Iskola - Lippai János Kertészeti Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron
- VM DASzK, Szakképző Iskola - VM Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Vép

A szakképző intézmények területi elhelyezkedése

A szakképző intézmények területi elhelyezkedésük alapján két régióban találhatók. A dél-dunántúli régióban a székhely intézmény, valamint 5 tagintézmény, a nyugat-dunántúli régióban 2 tagintézmény található.

A szakképző intézmények felszereltsége

A szakképző intézmények tangazdasággal, tanüzemmel rendelkeznek. A tangazdaságok felszereltsége az átlagosnál jobbnak mondható. A szakképző intézmények tangazdaságaiban, helyszíntől függően kertészet, állattartó telep, szántófield, erdő és ültetvények találhatóak. A szekszárdi intézmény élelmiszer vizsgáló laborral is rendelkezik, amely alkalmas élelmiszer alapanyag vizsgálatokra, gyártásközi és késztermékek minősítésére, mikrobiológiai vizsgálatok elvégzésére.

Az intézmények kollégiumi ellátást tudnak biztosítani tanulóik számára.

Szakközépiskolai ágazatok, szakmacsoportok

Az intézményekben az alábbi szakközépiskolai ágazatokban folyik oktatás: mezőgazdaság, élelmiszeripar, környezetvédelem-vízgazdálkodás, közgazdaság, informatika, vendéglátóipar, ágazatokon kívüli képzés keretében rendészeti alapismeretek tanításával.

A szakképző intézmények esetében hagyományosan jó színvonalon, iskolarendszerben oktatott, valamint az iskolarendszeren kívüli tanfolyami képzések keretében megszerzett szakképesítések esetében stabil a munkaerő-piaci érvényesülés.

Az oktatott szakmák piacképesek, a végzett tanulók elhelyezkedési lehetősége biztosított a régiók kis- és középvállalkozásainál, illetve nagyüzemeinél.

A szakképző intézmények integráltan oktatják az SNI tanulóikat.

Kiemelt célunk, hogy a képzés szerkezete rugalmasan igazodjon a gazdaság igényeihez, illetve javuljon a képzés minősége és tartalma.

Tanulólétszám

Az egyes szakképző intézmények tanulólétszáma a következőképpen alakul (2012):

Név	fő
VM Dunántúli Agrár-szakképző Központ, Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Szekszárd	491 fő
VM DASzK, Szakképző Iskola - Móricz Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Kaposvár	320 fő
VM DASzK, Szakképző Iskola - Apponyi Sándor Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Lengyel	182 fő
VM DASzK, Szakképző Iskola - VM Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Sellye	246 fő
VM DASzK, Szakképző Iskola - Ujhelyi Imre Mezőgazdasági és Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium, Szentlőrinc	327 fő
VM DASzK, Szakképző Iskola - Teleki Zsigmond Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Villány	278 fő
VM DASzK, Szakképző Iskola - Lippai János Kertészeti Szakképző Iskola és Kollégium, Sopron	116 fő
VM DASzK, Szakképző Iskola - VM Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Vép	362 fő
Összesen:	2322 fő

1. Az iskolában folyó nevelő – oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1. Az iskolában folyó nevelő- oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

- Az iskolában folyó nevelő- oktató munkánkat a Nemzeti Köznevelési Törvényben kötelezően előírt elvek figyelembe vételével végezzük. Törekszünk az alapvető erkölcsi elvek elsajátítására, a vallási erkölcsi és művelődéstörténeti tanításainak elfogulatlan ismertetésére. Kerülünk mindennemű hátrányos megkülönböztetést, gondot fordítunk az etnikai kisebbségek jogaira.
- A nevelőmunkánk középpontjába az egészséges hazaszeretet, a magyarságtudatot, az erkölcsi morális tisztaságot állítjuk. Helyet kap a viselkedéskultúrának, az életnek, az egészségnek és test harmóniájának tudatos értéként való megjelenése.

- Lehetőséget teremtünk minden alkotmányos érték felmutatására, az értékválasztást a szülőkre és a gyerekekre bízjuk.
- A vallási, világnézeti információkat tárgyilagosan, sokoldalúan közvetítjük, érvényre juttatjuk a nemzetiségek kulturális autonómiáját a teljes nevelés-oktatási folyamatban.
- Törekszünk minden rendelkezésre álló eszközzel az esélyegyenlőtlenségek mérséklésére.
- Eleget teszünk az egyenrangúság elvének. Tanulóink egyenrangú partnerei az öt nevelő tanító pedagógusoknak. Iskolánkban a gyerekek nem a nevelés tárgyai, hanem alanyai.
- Figyelembe vesszük munkánk során diákjaink életkori és egyéni sajátosságait. Munkánkat, értékelésünket egységes elvek alapján végezzük.
- Fontos feladatunknak tartjuk az egységes alapokra épülő differenciálást.
- Lehetővé tesszük, hogy az iskola és a tanulók kellő idővel rendelkezzenek a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos igényeik kielégítéséhez.
- Szakmai munkánkban alkalmazzuk a tapasztalatszerzés elvét. Tanulóink akkor érik el azt a tudást, amelyet elvárunk tőlük és célul tűzünk ki eléjük, ha biztosítani tudjuk számukra azokat a feltételeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy önállóan dolgozva, tapasztalatokat szerezve tudjanak meggyőződni az elmélet és gyakorlat összhangjáról.
- Céljaink eléréséhez, feladataink sikeres megvalósításához alkalmazzuk a bizalom elvét a teljes iskolaközösségre vonatkoztatva.

1.2. Az iskolában folyó nevelő- oktató munka céljai és feladatai

Iskolánk általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van, ahol az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös elemeinek tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett. A nevelés, a képességek fejlesztése, a közismereti oktatás és a szakmai előkészítő oktatás szerves egységet alkot.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát azzal támogatjuk, hogy felkészítjük tanulóinkat a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazni képes tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

Feladatunk, hogy előmozdítsuk a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamatunk segítse elő a tanulóink előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására.

A szakiskolai képzésünkben különös hangsúlyt helyezünk arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és továbbfejlessze a tanulók képességeit, motivációját az egész életen át tartó tanuláshoz. A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítjuk.

A további célunk, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségterületek segítségével érvényesítsük a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését. A tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljünk a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulászervezésről kialakított felfogását.

1.2.1. Fejlesztési területek – nevelési célok

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban alakuljon ki kötelességtudat, értse az egyéni és a közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Ismeri fel, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Értsék meg és lássák be a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismerjék a közösségi egyezségeket és normákat, képesek legyenek egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Értsék az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását. Képesek legyenek bizonyos értékkonfliktusok felismerésére, ismerjenek eseteket, példákat

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanuló tudjon megnevezni és felismerni magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk (egyetemese) jelentősége. Ismerje a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, a szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Legyen tisztában a nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Vegyen részt a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon és vallási gyökereken alapuló éves ünnepkört, legyen tapasztalata ezekhez kötődő szokásokról. Ismerje lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét, legyen tisztában a helytörténeti események főbb állomásaival. Ismerje az UNESCO kulturális örökség kincséhez és a magyar örökséghez tartozó kiemelkedő jelentőségű hazai természeti és kulturális értékeket. Tájékozódjon is ismerje hungarikumokat. A hagyományos (népi) életmód, szokások megismerésén keresztül értékelje ezek fenntarthatósággal kapcsolatos szerepét. Ismerje lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét, a nemzeti kultúrák jelentőségét, tisztelt a különböző népek és kultúrák hagyományait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló értse az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismerje alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismerje a normaszegések társadalmi jelentőségét, lássa be az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyét. Ismerje a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket, és tudjon példát hozni az ENSZ és az Európai Unió ezzel kapcsolatos tevékenységére. Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismerje és tart-

sa tiszteletben szűkebb közösségei tagjait, törekjen a jó együttműködésre az együttélésben. Legyen képes a helyi közösségekkel való jó együttműködésre. Ismerje a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanulóban tudatosuljon, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Legyen tisztában a társas kapcsolatok építésének lényegével, és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Rendelkezzen a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, készségekkel, empátiával; ez jellemezze a tőle különböző embertársaival való kapcsolatát is. Tudjon különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és legyen tisztában azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Ismerje fel a normakövetés szerepét, fontosságát.

A családi életre nevelés

A tanuló tudatosan készüljön az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Legyen jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, alakítsa ki egyéni, eredményes munkamódszereit. Ismeri meg a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Legyen képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni, szükségletei tudatos megszerezni, rangsorolni, megismerni a takarékoskodikás alapvető technikáit. Készüljön az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Ismerje a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tudjon ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tudjon információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes legyen tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Értse a családnak a társadalomban betöltött szerepét, a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, lássa be a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezze helyesen a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tisztelje a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

Iskolánk tanulói tudják, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért legyen igényük környezetük tisztán tartása, szépítése és a személyes higiénié. Tudjanak egészséges étrendet összeállítani, ismerjék a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait. Ismerjék a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Képesek legyenek stresszoldó módszereket alkalmazni, választani. Tudatában legyenek annak, hogy életvitelüket számos minta alapján, saját döntéseik sorozataként alakítják ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségre. Ismerjék az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodjanak ezektől. Ismerjék a rizikófaktor fogalmát, képesek legyenek értelmezni erre vonatkozó információkat. Tudják, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségük megőrzésében és helyreállításában. Tudjanak a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismerjék a hospice-szolgáltatás fogalmát. Képesek legyenek értelmezni a gyógyszerekhez tartozó beteg tájékoztatót. Ismerjék az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést

módját, legyenek képesek tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Ismerjék a védőoltások szerepét, azok alapvető hatásmechanizmusát, tudjanak példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló ismerje fel, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten érezze kötelességének a segítségnyújtást, és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben vállaljon felelősséget másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért álljon is helyt álljon. Ismerjék fel, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelességük segíteni. Legyenek tisztában az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló értse a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit. Konkrét példákon keresztül tudja, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) a globális problémákkal. Lássá be, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, értse ezek kockázatát, és lássa ezzel kapcsolatos felelősségét. Legyen képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban ébredjen felelősség abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Legyen képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Értse a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Pályaorientáció

Tudatosuljon a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kerülhet sor, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Megfelelő ismeretekkel rendelkezzen tervezett szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Készüljön fel az álláskeresésre. A tanuló legyen tisztában azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Értse, hogy ezek közül melyek piacképesek, és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Tudjon önéletrajzot készíteni, írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló rendelkezzen ismeretekkel az Euro-övezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életében. Törekjen arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Érzékelje az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes eligazodni pénzügyi és közgazdasági fogalmak között. Legyen képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Rendelkezzen kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan válasszon a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Legyen képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A szakközépiskolai tanulóink megtanulnak jegyzetelni, képesek kiemelni a lényegét a hallott vagy az olvasott szövegből. Képesek lesznek saját tanulási stílusuknak, erősségeiknek és gyengeségeiknek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanulók megismerik az időmenedzsment jelentőségét, alkalmazzák ezek segítő technikákat. Képesek lesznek a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használni tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás folyamatában gyakorolják a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Célunk, hogy tudják a különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazni a különböző tantárgyakban szerzett ismereteiket ezek értelmezésében.

A szakiskolai tanulóink megismernek olyan alapvető tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszik az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tudjanak a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (pl. egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismerjenek tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Legyenek képesek gondolataikat, megállapításaikat kifejezni, nyelviileg szabatosan indokolni. Megismerik saját tanulási stílusukat, ezzel hatékonyabb információ feldolgozásra lesznek képesek, tudatában lesznek, mely területeket kell fejlesztenie. Rendelkezzenek elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtsanak, de legyenek tisztában azzal, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lenniük. Ismerjenek olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

1.2.2. A kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során legyen képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvasson és értse meg a nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Legyen képes különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására és értelmezésére. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét. Kritikus és kreatív módon vegyen részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Tudjon szöveget alkotni a társadalmi (közösségi) élet legfontosabb területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekedjen a nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő szövegek alkotására, a normakövető helyesírásra, legyen képes az önálló kézikönyvhasználatra.

Idegen nyelvi kommunikáció

A szakközépiskolai tanulóink tudatos nyelvtanulóként tanulják a nyelvet. Nyelvtudásukat önállóan tudják fenntartani és fejleszteni. Legyenek képesek az idegen nyelvet saját céljaira is felhasználni utazásai, tanulmányai során. Értsék meg a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekbe. Tudjanak egyszerű, összefüggő szöveget alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Tudják leírni az élményeiket, a különböző eseményeket, az érzéseiket, reményeiket és törekvéseiket, továbbá röviden meg tudják indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

A szakiskolai tanuló értse meg és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Legyen képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

Matematikai kompetencia

A szakközépiskolai tanulóink követni és értékelni tudják az érvek láncolatát, matematikai úton képesesek legyenek indokolni az eredményeket. Alakuljon ki az absztrakciós, analízáló és szintetizáló képességük. Értsék meg a matematikai bizonyítást, legyenek képesek a matematikai szakkifejezéseket szabatosan használni, biztonsággal alkalmazni a megfelelő segédeszközöket. Értsék meg az egyes természeti és társadalmi-gazdasági folyamatokra alkalmazott matematikai modelleket, és tudják alkalmazni a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában a mindennapi élet különböző területein is. Ismerjék fel a matematikai műveltség szerepét és fontosságát a valós tények feltárásában, más tudományokban és a mindennapi gyakorlatban is.

A szakiskolai tanulóink képesek legyenek matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. Ismerjék fel egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekedjenek ezek pontos megfogalmazására. Legyenek gyakorlottak a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. Képesek lesznek következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére, konkrét tapasztalatok alapján az általánosításra, matematikai problémák megvitatása esetén is érvek, cáfolatok megfogalmazására, egyes állításainak bizonyítására.

Természettudományos és technikai kompetencia

A tanuló ismereteinek segítségével, a megfelelő módszerek felhasználásával legyen képes leírni és magyarázni a természet egyszerűbb jelenségeit és folyamatait. A technikai fejlődés fontosságának felismerése mellett lássa be az alkalmazott technikák és technológiák előnyeit, korlátait és kockázatait. Képesek legyenek meghatározott szempontoknak megfelelően megtervezni és végrehajtani megfigyeléseket, kísérleteket, és azok eredményeiből reális és helyes következtetéseket levonni. A tanuló legyen képes mozgósítani és alkalmazni természettudományos és műszaki műveltségét a tanulásban a választott szakma elsajátítása során és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldásában. Lássa be a fenntarthatóságot középpontba állító környezeti szemlélet fontosságát, képes legyen és akarjon cselekedni ennek megvalósulása érdekében. Értse meg a lokális folyamatok és döntések egyes regionális és globális következményeit.

Digitális kompetencia

A szakközépiskolában a tanuló legyen képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben.

A tanuló legyen nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlottan kapcsolódjon be az információ megosztásba, vegyen részt az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban. Ismerje fel és használja is ki az IKT nyújtotta lehetőségeket a kreativitást és innovációt igénylő feladatok, problémák megoldásában saját szakterületéhez kapcsolódóan. A tanulóban alakuljon ki az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magtartás, fogadja el a kommunikáció és az információ felhasználás etikai elveit. Ismerje az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekjen ezek mérséklésére. Ismerje a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi elveket, figyelembe véve ezeket a digitális tartalmak felhasználása során.

Szociális és állampolgári kompetencia

A szakközépiskolai tanulóink nyitottak legyenek a személyek és kultúrák közötti párbeszédre. Éljenek a véleménynyilvánítás lehetőségével a közösséget, a társadalmat érintő kérdésekben. Tudják érveiket megfogalmazni és vitahelyzetben is kulturáltan kifejezni, meghallgatni és elfogadni mások véleményét. Vegyék figyelembe és értsék meg a különböző nézőpontokat, keltsenek bizalmat tárgyalópartnereiben, és empátiával forduljanak feléjük. Tudjanak helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Legyenek képesek a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Tudatosan készüljenek a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. Igyekzenek a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan részt venni az őket érintő közügyekben. Legyenek nyitottak a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránt, képesek a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzésére. Pozitív attitűdje alakul ki az emberi jogok teljes körű tisztelete, ideértve az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása iránt, törekedjenek a személyes előítéletek leküzdésére, a kompromisszumra. Alakuljon ki a reális alapokon és ismereteken nyugvó nemzeti identitástudata, a hazához, illetve az Európához való kötődésük.

A szakiskolai tanuló legyen nyitott más kultúrák, más népek hagyományainak, szokásainak megismerésére, értse meg és fogadja el a kulturális sokszínűséget. Ismerje és használja helyesen az állampolgársághoz kapcsolódó alapvető fogalmakat. Tudjon együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt, vállaljon feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Nyújtson társai számára segítséget ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Fogadja el, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért, ennek figyelmen kívül hagyása pedig akár súlyos következményekkel is járhat. Fogalmazza meg véleményét a közösséget érintő kérdésekben, hallgassa meg és képes legyen elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével alakuljon ki a tanulóban az országhoz, a nemzethez, az EU-hoz és általában az Európához való tartozás tudata.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A tanuló tudjon csoportos munkavégzésben részt venni, ta közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során legyen képes a munka megter-

vezésére és irányítására, társai vezetésére. Legyen együttműködő. Legyenek elképzelései az egyén társadalmi- gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Érdeklődjön a választott szakterületéhez kapcsolódó gazdasági kérdések iránt, tudjon ezzel kapcsolatos elképzeléseket megfogalmazni, a pénz, a gazdaság, a vállalkozások világához kapcsolódó témákról szóló vitákban ismereteit felhasználva érvelni. Érdeklődjön a mindennapi életét és választott szakterületét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt.. Problémamegoldó tevékenységét a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemezze.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanuló ismerje fel, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosuljon benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Értse meg az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét. Legyen nyitott műalkotások befogadására, a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események életkorának megfelelő szintű értelmezésére, irányítással történő feldolgozására. Legyen képes makettek, modellek konstruálására, belső terek különböző funkciókra történő önálló átrendezésére, kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal.

A hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezzen a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz eszközhasználat szintjén tudjon írni, olvasni, számolni, továbbá a tanulási folyamatban tudja használni az IKT-eszközöket. A tanuló képes legyen kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, törekedni arra, hogy saját tanulását megszervezze egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Legyen képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje legyen pozitív, ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, ismerje fel szükségleteit és lehetőségeit. Egyre gyakorlottabb legyen abban, hogy felismerje készségeinek erős és gyenge pontjait, valamint tudja megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatásokat, támogatásokat. Képes legyen arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

1.2.3. Kompetenciamérések és eredményeik

Az intézmény az országos mérés mellett évente két alkalommal méri fel a tanulók kompetenciáit saját mérőlapokkal. A mérőlapok és a mérési technológia kifejlesztése során a fejlesztési irányok :

- Humánerőforrás-fejlesztés
- Tanulói kulcskompetenciák fejlesztése.

A mérési adatok hozzáférhetők az intézmény központi számítógépes rendszerében. A fejlesztési tervek egyéni és osztályszinten is elkészülnek. Ezek a szaktanárok munkáját segítik, hiszen ezekből egyértelmű képet kaphatnak, hogy mely tanulónál, illetve osztálynál milyen kompetenciaterületek szorulnak erősítésre, fejlesztésre.

A 9. évfolyamon mind egyéni, mind osztályszintű fejlesztési tervet kell készíteni a szaktanárokkal együtt.

A 10. évfolyamos tanulóknál különbséget teszünk a szakiskolai és szakközépis-
kolai tanulók között.

- Szakközépis-
kolai tanulók: egyéni és osztályszintű fejlesztési tervek készüljenek.
- Szakiskolai tanulók: osztályszintű fejlesztési tervek legyenek kész az országos kompetenciamérésig, hiszen ők még az országos mérésben részt vesznek, de a to-
vábbiakban már a szakképzésbe kapcsolódnak be.

Ha az adott kompetenciaterületen a tanuló nem éri el az 51%-ot, akkor azt fej-
lesztendőnek kell tekinteni.

A bemeneti és kimeneti méréseket ugyanazokon a tanulókon végezzük el, így a
saját teljesítmény az összehasonlítási alap.

Fejlesztési tervek:

A tanulók teljesítményéről egyéni és osztályszintű fejlesztési tervek készültek
kompetencia területekre bontva. A fejlesztési tervek megtalálhatók az iskolai hálózato-
n és a tanári faliújságján kifüggesztve. A munkaközösségek feladata, hogy a fejlesz-
tési tervek alapján a tananyagba beépítsék a fejlesztési területeket, és a tanulókat az or-
szágos és TÁMOP- kompetenciamérésig fejlesszék.

A mérési eredmények megismerése támpontot ad a célkitűzések megfogalmazá-
sához, a megfelelő tanítási módszerek kiválasztásához, a fejlesztési tervek összeállítá-
sához. Lehetővé teszi a tanulók hátrányainak felderítését, kiszűri az esetleg tanulási
zavarral küzdőket.

1.3. Célok és feladatok az intézmény szervezeti egységeiben

Az iskolaközösségben a legfőbb cél:

Az iskolához való tartozás érzésének elmélyítése, az egész iskolaközösség szer-
vezeti elemeinek, közösségi vonásainak erősítése, sajátos arculat formálása.

A pedagógiai program koncepciójának megismerése és tudatosítása az iskolakö-
zösségben. Az iskolai munkakapcsolatok és együttműködése fejlesztése egymás mun-
kájának jobb megismerése.

Az iskolában jelentkező általános és speciális problémák őszinte, nyílt feltárása,
elemzése és megoldások keresése.

Az iskola hírnevének öregbítése érdekében folytatni kell a sajátos arculatot is se-
gítő hagyományteremtést és hagyományápolást.

Fontos, hogy az elért eredményeinket mindenkivel megismertessük, publikáljuk.

A nevelőtestületben

Erősíteni kell a közösségi vonásokat. A nevelő- oktató iskola követelményeihez
közelítő egységes értékrendet érvényesíteni, illetve konkretizálni kell a nevelő- és a
munkaközösségekben, valamint az ifjúsági közösségekben egyaránt.

Ezen értékrend alapelemeinek kell tekinteni:

- a.) A tanulás és a munka egységes értelmezését, nevelési szempontból egyik sem le-
het a másiknak alárendelve, mindkét tevékenység fontos.
- b.) A közösségi életre való nevelést

Szélesíteni kell azon tevékenységformák körét, amelyek a közösséget erősítik, meg kell keresni a differenciált tevékenységformákat.

c.) Az egészséges életmód kialakítását és a fizikum fejlesztését, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló tevékenységeket.

A tanórai és a tanórán kívüli munka egységes arányát kell kialakítani, ügyelve arra, hogy a tanórán kívüli és iskolán kívüli munkának akkor legyen értéke és becsülete, ha a tanórai munka végzése is színvonalas.

Elismerjük és elfogadjuk a differenciált munka és értékelés szükségességét és tényét. Igényeinket, szükségleteinket és megítélésünket lehetőségeinkhez, elvégzett munkánk mennyiségéhez és minőségéhez igazodva alakítjuk.

Az iskola vezetésében

Az iskola mindennapi életében fontos szerepet játszanak a jog, kötelesség és felelősség jegyében a szakmai munkaközösségek.

Lehetőségeinken belül alkalmazzuk az erkölcsi ösztönzőket a kiváló tanulók elismerésére, a kiváló munkát végző nevelők elismerésére. További feladat az alkotó munkát végzők lehetőségeinek kiszélesítése, új kezdeményezések felkarolása, jobbitó szándékú tevékenységek segítése.

Nagy hangsúlyt helyezünk az ellenőrző tevékenység folyamatosságára, az értékelés hatékonyságára. Az iskolák vezetőségének értékrendjében a szaktárgyat magas színvonalon művelő, a közéletiséget szívesen vállaló, alkotó szellemű pedagógus a példakép.

A munkaközösségekben

A fentebb már említett jog, kötelesség és felelősség egysége jegyében élni kell a meglévő lehetőségekkel, szélesíteni kell a hatásköröket.

Kiaknázzuk a munkaközösségek együttműködésében, egymás közötti kapcsolatában rejlő lehetőségeket. Ennek érdekében a munkaközösség-vezetők az igazgató közvetlen munkatársai, tanácsadói szakmai kérdésekben.

A munkaközösségekben az adott szakterület(ek) problémáit, gondjait meg kell tudni oldani. A munkaközösségek feladata a felzárkóztatás, a rászorulók tanulmányi gondozása, valamint a tehetséggondozás.

Külön kiemelt figyelmet fordítunk a szakmai (mezőgazdasági- élelmiszeripari) munkaközösségekben a szakmai tanulmányi versenyekre való koncentrált felkészítésre, diákjainknak ezeken a versenyeken való részvételére.

Az ifjúsági közösségekben

Fontosnak tartjuk a közösségformáló tevékenységet. Célunk, hogy javítsuk a tanulmányi fegyelmet. Egységesen küzdünk az általános nevelési hiányosságok, a közömbösség, lezserség, agresszivitás ellen.

El kell érni, hogy a magasabb szintű közösségek (11, 12, 13, 14 évfolyam) alsóbb évfolyamokra gyakorolt pozitív hatása domináljon. Legyen követelmény a diákdíák által történő nevelése.

A diákönkormányzat illetve öntevékenység fejlesztése érdekében megfelelő előkészítés után növelni kell a diákközösségek hatáskörét. A magatartási fegyelem egyékes megítélése érdekében az általánosan elfogadott egyéni és közösségi normákat tudatosítani kell, valamint meg kell követelni a gyakorlatban is. Folyamatos gyakorlaltá kell tenni a felnőtt vezetők, nevelők és diákvezetők rendszeres közös ellenőrzését és értékelését.

1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Céljaink eléréséhez, kitűzött feladataink elvégzéséhez pedagógiai eszközeink, eljárásaink a tanórákon, kollégiumi foglalkozásokon túl:

- együttműködünk a szülőkkel, diákokkal, társadalmi szervezetekkel, nevelési tanácsadóval, más intézményekkel,
- folytatjuk megkezdett hagyományörző, hagyományteremtő tevékenységeinket,
- tanulóinkat saját képességeikhez, tehetségükhöz mérjük, nem akarjuk uniformizálni őket,
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelősünk az iskolába lépés pillanatától fogva igyekszik nyomon követni a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési viselkedési zavarokkal küzdő tanulóinkat, az érintett osztályfőnökkel együttműködve,
- munkatársaink, diákjaink által elért eredményeket mindenki számára megismerhetővé tesszük,
- mindenki számára hozzáférhetővé tesszük a számunkra fontos erkölcsi értékeket,
- egységesen érvényesítjük az iskola követelményeihez igazodó értékrendet; ennek során egységesen alkalmazzuk a jutalmazás büntetés elveit, formáit, ügyelve arra, hogy figyelembe vegyük tanulóink életkori sajátosságait,
- felzárkóztató programokat szervezünk tantárgyakhoz, tanórákhoz kapcsolódóan (pl. korrepetálás, tanulószoba),
- oktató munkánkban igyekszünk egyénre szabott feladatokkal, differenciált munkával segíteni a lemaradó, tanulási nehézségekkel küzdő tanulóinkat,
- igény szerint szakköröket szervezünk,
- lehetőségeink szerint csoportbontást is alkalmazunk a tanulás hatékonyságának növelése érdekében,
- saját és más iskolák tehetséges tanulóinak számára szervezünk helyi, regionális és országos versenyeket,
- színház-látogatási lehetőséget biztosítunk tanulóink, munkatársaink számára,
- tanulmányi kiránduláson és szakmai programok mellett is, kulturális programokat szervezünk,
- lehetőséget adunk végzős tanulóink számára felsőoktatási intézmények nyílt napjain való részvételre,
- részt veszünk tanulmányi versenyeken,
- személyes beszélgetésekkel, tanulóinak adatlapokkal mérjük partnereink elégedettségét, illetve igényeit,
- osztályfőnöki órákon nagy hangsúlyt helyezünk az egészséges életmód elsajátítására,
- személyiségfejlesztő tréninget tartunk osztályfőnöki óra keretében, igény szerint tanórán kívüli foglalkozásokon,
- helyi pályázatokat írunk ki,
- rendszeresen részt veszünk sportrendezvényeken, valamint helyt adunk ezeknek,
- végzős általános iskolás tanulók számára nyílt napokat szervezünk, ahol betekintést nyerhetnek a napi munkába,

- diákközgyűlést tartunk,
- a tanulók aktivizálása és motiválása érdekében a tanórai foglalkozások megszer-vezhetők a hagyományostól eltérő módon is, amire rendhagyó tanítási napok is alkalmasak.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség „egy folyton változó, alakuló struktúra, amelyben benne vannak az egész biológiai – fiziológiai – pszichológiai – társadalmi elemek, amelyek a környező valósággal állandó érintkezésben és kölcsönhatásban vannak.” A személyiség legfontosabb specifikuma a fejleszthetőség, a formálhatóság.

Amikor a személyiség formálásáról, neveléséről beszélünk, beleértjük:

- a képességek fejlesztését
- a motivációs rendszer kialakítását
- az érzelmek gazdagítását
- a szükségletek befolyásolását
- a jellem nevelését
- erkölcsi, etikai normák kialakítását és megszilárdítását.

Az ember élete egy tevékenységsorozat. Ezzel formálja a személyiség a körülötte levő valóságot és a valóságban önmagát. A pedagógia feladata ennek a tevékenységrendszernek a szervezése, irányítása.

A tevékenységek alakítják az emberben a személyiség strukturális elemét, a képességet.

A tanulók kommunikációs képességének kialakításánál arra kell törekednünk, hogy a tanulók valamennyi tantervi témával kapcsolatban tudjanak önállóan beszélni, önállóan olvasni, önállóan írni.

Beszédben is és írásban is képesek legyenek az esztétikai igényességet érvényesíteni.

Nagy szerepe van a képességfejlesztésben a pedagógus kérdéseinek. A gondolkodási képességet fejleszti, ha a kérdésekre önállóan megfogalmazott válaszokat adhatnak a diákok.

A folyamatos személyiségfejlesztést az állandó és jól szervezett gyakoroltatás teszi lehetővé.

Tanulást segítő módszerek:

- a relaxáció (az taníthatja, aki maga is tanulta) a nyugtalanság, feszültség levezetésére
- a koncentráció, a figyelmi állapot megteremtésére
- az elmélkedés, a munkára való ráhangolódáshoz
- nyújtózkodás, hosszabb ülés, tartós figyelem feloldásaként

Érdemes megkívánni, javasolni, hogy a tanulók otthon gondolják végig az intézményben, az órán történeteket; idézzék fel a fontos gondolatokat, rögzítsék azokat. Jó módszer ehhez egyrészt az emlékeztető íratása otthon, másrészt az órák elejére rendszeresített visszatekintés az előző óra témájára.

Törekszünk arra, hogy kialakítsuk a csend iránti belső igényt, mert igazi koncentrációt igénylő munkánál zavaróvá válhatnak a figyelem megosztására készítő külső hanghatások. Súlyos pszichés zavarokat idézhet elő a későbbiekben az akusztikus ingerekre való folyamatos igény és az azoknak való kiszolgáltatottság.

A szociális képességrendszert a segítség, az együttműködés, a vezetés- és a versengésképességek alkotják.

Az egészséges és kulturált életmódra nevelés a személyes kompetencia fejlesztését, eredményességének növelését jelenti.

- A személyes kompetencia szabályozóit munkánk során figyelembe vesszük, és pozitív irányba tereljük: komfortszükséglet, a mozgásszükséglet és az élményszükséglet.
- Önvédelmi motívumok az egészségvédő és identitást védő motívumok.
- A szuverenitás motívumai a szabadságvágy, az önállósulási, az öntevékenységi vágy.
- Az önértékelést szolgáló motívumok az önbizalom, az önbecsülés és az ambíció. Az egészséges önbizalom előnyös, a kisebbségi érzés vagy túlzott magabiztosság hátrányos.

A magabiztos személyiség négy jellemzővel írható le:

- Nem fél megmutatkozni, vállalja saját magát. Mind szavakkal, mind cselekedeteivel kinyilvánítja, amit érez, gondol, akar.
- Képes kapcsolatot teremteni az emberekkel, különböző szinteken: idegenekkel, barátokkal, családdal. Ez a kommunikáció mindig nyílt, közvetlen, becsületos, helyhez és alkalomhoz illő.
- Életvitele aktív. A saját célja és akarata irányítja, ellentétben a passzív személyiséggel, aki arra vár, hogy történjen vele valami.
- Tiszteli önmagát, tisztában van saját képességeivel, de a korlátaival is. Tudja, hogy nem nyerhet mindig. Megpróbál megtenni minden tőle telhetőt, akkor sem veszi el önbecsülését, ha kudarcot vall.

Az önismeret alapozza meg a személyiségnek megfelelő és hatékony tanulási módszerek feltárását.

A nyelvtudás fejlődése nélkül az értelem kiművelése, a személyiség fejlődése lehetetlen. A nyelvtudás fejlesztése, a szókincs fokozatos fejlesztése, az olvasás és a szövegtanulás nagymértékben attól függ, hogy a tanulók mit és mennyit olvasnak. Az idegennyelv-tudás elemi szükségletté vált.

Az intézmény feladata, hogy dominánsan pozitív érzelmi légkört fejlesszen ki és tartson fenn az osztályokban, a tantestületekben, az intézményekben, amelyben a pedagógusok is, a tanulók is biztonságban és jól érzik magukat, amelyben a tanulók érzelmi karaktere, személyisége optimálisan fejlődhet.

A személyiség és a világ-valóság viszonya két részre bontható: világképre és meggyőződésre. Az intézményben minden tanítási órán a világkép alakítása folyik.

A gyermek megtanulja az intézményi munka során az élet értelmét, megtalálja a maga helyét a világban, ettől az életérzése pozitív lesz. Az érzelmek cselekvésre ösztönzik, befolyásolják célkitűzéseit, fontos szerepet játszanak a jellem kialakulásában.

A személyiségfejlesztés egyik feladata az értelem kiművelése: a tanulási motivációk fejlesztése.

A motiváció a figyelem, az érdeklődés felkeltése, tanulásra készítetést jelent. Például a sikervágy általános motívum, ennek érdekében elvégzett tevékenységek hatékony tanulást eredményezhetnek.

A szándék és az akarat a tudatos önmotiváció motívuma. A szándék elindítja, az akarat fenntartja a tevékenységet. Az erős akarathoz tartozó tulajdonságok: a bátorság, az eltökéltség és a döntőképesség.

A jóakarát az önérdet mások érdekeivel hozza összhangba, megalapozza a kiegyensúlyozott emberi kapcsolatokat. A jóakarátot jelző tulajdonságok: a türelem, a hűség és a helyes cselekedetek.

A gyakorlott akarat a bölcsességre és a kiválóságra való törekvés megnyilvánulása. Ebben visszafogottság, finomság, jó időérzék, előrelátás mutatkozik meg. A hozzá kapcsolódó tulajdonságok: fegyelem, szervezettség.

Az akarat nevelésének feladatai:

- az ideális motívumokat uralkodóvá tenni
- kifejleszteni az akarat formális tulajdonságait, az akaraterőt, a kitartást, a döntésképeséget és egy állandó akaratirányt.

Minden feladat, amit a gyerek elé állítunk, alkalmat ad a megoldás akarására vagy nem akarására.

Meg kell találni a módját annak, hogy a tanulók már az intézményben megtanulják a tananyag jelentős részét. Erre nem elég buzdítani őket, az ő akaratuk kell ugyan ehhez, de nem elegendő; a pedagógus módszerein múlik a siker. Olyan házi feladatokat kell kitűzni, amelyek reálisan elvégezhetőek; azok teljesítését rendszeresen, következetesen értékelni kell.

A diák számára minden perc elveszett idő, amiben nincs tevékenységi lehetősége, vagy amiben nem kényszerül valamiféle célirányos aktivitás kifejtésére.

A tizenévesek között egyre jobban terjed az önpusztító dohányzás, alkoholizmus és a kábítószer. A káromkodás, csúnya beszéd is a léthiány, a belső öröm, az étellel járó bajok elviselésének hiányos képességét mutatja.

Mintákat kell adni, szituációkat kell teremteni és elemezni, szabályokat kell beállítani, segítséget kell adni a belső feldolgozáshoz, az önmegvalósításhoz és a különböző helyzetek kezeléséhez. Olyan felszabadult személyiséggé kell formálni a gyerekeket, akik tisztában vannak a kötelességeikkel is, és együttműködésre is kész, nyitott emberek lesznek, akik vállalni fogják tetteik következményeit.

A középiskolák feladata az általános műveltség közvetítése, a tanulási és előadói készség kifejlesztése, ok-okozati összefüggések felismerésében való jártasság kimunkálása, az idegennyelv-ismeret, a szóban és írásban való kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.

A pontosság, a kötelességteljesítés, az udvarias viselkedésforma, a másság tisztelete és megértése, a kulturált beszédstílus, a „tedd azt másokkal, amit akarsz, hogy veled cselekedjenek” alapelvet követő társadalmi együttélés gyakorlatának reflexszerűvé tétele.

Ehhez olyan tanárookra van szükség, akiket a mesterségbeli tudás, a magas szintű általános műveltség, egy-egy kiválasztott műveltségi területen kiemelkedő szaktudás, követésre érdemes intellektuális magatartás jellemez.

3. Egészségnevelési, egészségfejlesztési program

Helyzetelemzés

Számos egészségügyi felmérés lesújtó képet mutat a magyar lakosság egészségi állapotáról. Különösen aggasztó, hogy az életmóddal szoros összefüggést mutató be-

tegségek egyre fiatalabb korosztályokat érintenek, s a megbetegedések száma is aggasztó. Komoly probléma a krónikus népbetegségek rizikó-tényezői között említhető elhízás, alkoholizmus és dohányzás előfordulási gyakorisága, továbbá, hogy az orvoshoz fordulási gyakoriság, szűrőprogramokon való részvétel sem megfelelő. Az életmóddal és környezeti viszonyokkal összefüggő megbetegedések már gyermekkorban jelentkeznek, s igen gyakoriak az allergiás betegségek, pszichoszomatikus panaszok, táplálkozási problémák, a mozgásszegény életmóddal összefüggő tünetek. Komoly gondot jelent a serdülőkori rizikó-magatartásformák (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás) elterjedtsége. A magyar gyermekek egészségi állapotát jellemző adatok nem kedvezőek. Ezen a területen pozitív változást csak komoly társadalmi összefogással lehet elérni. Az iskola világtól sohasem állt távol az egészséges életmódra nevelés. A megújuló, kompetencia alapú oktatásban erre komplex szemlélettel kell felkészíteni a gyermekeket. Az iskolai egészségfejlesztés az egész oktató-nevelő munkát átfogó tevékenység, amellyel hozzájárulunk az egészségesebb, állóképesebb, lelki és fizikai tartással bíró ifjúság formálásához. Az egészségnevelés a környezeti nevelés része, központi feladata az ember külső és belső környezete közötti harmónia alakítása, helyreállítása. Tanulóifjúságunkat számos negatív hatás éri a környező világból, értékrendjük kialakítása, értékítéletük formálása elengedhetetlen része nevelő munkánknak. Nem elegendő az egészséggel kapcsolatos információk közvetítése, el kell érünk, hogy az egészséges életvitel, az „egészségtudatos” magatartás szokássá váljon.

Az egészségnevelés célja

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.. A teljes fizikai, szellemi és szociális jól-lét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig mint életcélként kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza. Az egészségfejlesztés következképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jól-létig terjed.

Az iskolának minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Az iskola váljék az egészségnevelés egyik olyan színterévé, ahol az egészség, mint érték jelenik meg! Készítsük fel diákjainkat a világ kihívásaira, érzük el, hogy helyesen kialakított értékrenddel szemléljük a társadalmi változásokat, alakítsanak ki családi, munkahelyi és egyéb csoportkapcsolatokat, mindennapjaiknak része legyen az egészségügyi kultúra! Keltsük fel tanulóinkban a mozgás, az egészséges táplálkozás iránti igényt! Fejlesztetni kell a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. A baleset-megelőzés keretén belül ismertesük meg a környezet - elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, veszélyes anyagok - leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit! A tanulókat készítjük fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek

elkerülésének módjaira, illetve baleset esetén a sérültek ellátására az elsősegély nyújtási ismeretek megtanításával! Hívjuk fel a figyelmet továbbá a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére, legfontosabb szabályaira (felismerésére, tárolására)! Támogatást kell nyújtani a gyerekeknek - különösen a serdülőknek - a káros függőségekhez vezető szokások és életmódok (pl. a dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, helytelen táplálkozás, öltözködési szokások) kialakulásának megelőzésében. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős példaértékű szerepe van!

Az egészségnevelés, egészségfejlesztés lehetőségei

A hatékony egészségnevelési tevékenység megköveteli, hogy az iskola szervezettsége, a pedagógusok, iskolai dolgozók magatartása segítse a programban megjelölt célokat. Ezek a segítő tényezők a következők:

- tantermek, tanműhelyek, kollégiumi helyiségek megfelelő kialakítása
- a szervezett keretek között megvalósuló tanév eleji egészségügyi szűrővizsgálat, és az ehhez kapcsolható, a tanulást is befolyásoló egészségi állapotfelmérés, a rész-képességi zavarok kiszűrése
- a napirend, a házirend, a munkarend tegye lehetővé a mozgásigény kielégítését

Az egészséges életmód kialakításának, fenntartásának igénye az alábbi lényeges területek kiemelését követeli meg:

- egészséges táplálkozási szokások kialakítása, rokonszenvenessé tétele, egészséges élelmiszerek, biotermékek iránti igény felkeltése, a közétkeztetésbe való bevezetése
- a test- és mozgáskultúra fejlesztése, a testedzés lehetőségének biztosítása
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
- személyi higiéné, tisztaság, önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése, konfliktuskezelői képességek fejlesztése
- a természethez való viszony és az egészséges környezet jelentősége
- a baleset-megelőzés
- elsősegélynyújtás
- párkapcsolatok, szexuális felvilágosítás, felelős nemi magatartás kialakítása
- beteg társak elfogadása és segítése

A egészségnevelési tevékenység megjelenik tanóra keretében, tanórán kívüli foglalkozások szervezése során és egyéb rendezvényeken is. például: szabadidősportban, versenyeken, célirányos táborokban, előadásokon, veredáson, pályázatok kiírásában, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős fogadóóráin. Az évenként elkészítendő iskolai és szakterületi munkatervekben – igazodva az életkori sajátosságokhoz - a következő témákat feltétlenül megjelenítjük:

Az egészséges táplálkozás kérdései

Tudományosan bizonyított tény, hogy táplálkozási szokásaink jelentősen befolyásolják egészségünket. Étrendünk, az elfogyasztott élelmiszerek határozzák meg nagyrészt életminőségünket, élettartamunkat is. Ahhoz, hogy megfelelő, kellő mennyiségű tápanyaghoz jussunk ismerni kell szervezetünk igényét, az élelmiszercsoportok fajtáit, hatásait. Korunk jellemzője, hogy már fiatal korban egyre gyakoribb a túlsúlyos állapot a rossz fogyasztói szokások, a kellő ismeretek hiánya miatt. Ahhoz, hogy elkerülhető legyen, célszerű minél korábban megismertetni a gyermekekkel a helyes táplálkozás alapjait, hogy mielőbb beépüljön szokásrendszerükbe, s kialakuljon igényük is ez iránt. Az egészséges táplálkozással kapcsolatos ismeretek a biológia tananyagba ágyazódva jelennek meg. Emellett minden osztály osztályfőnöki tanmenetében/tananyagfelosztásába is bekerülnek. A tanórákon kívül egészségnap szervezése, egészséges életmód pályázatokon, vetélkedőkön való részvétel során bővülnek tanulóink egészséges táplálkozásra vonatkozó ismeretei.

Az intézményben üzemelő élelmiszerárúsító üzletek és áru automaták működtetése során intézményünk próbálja megvalósítani az Országos Élelmiszerbiztonsági és Táplálkozástudományi Intézet 2005. évi ajánlását az iskolai büfék korszerű táplálkozásba illeszkedő választékának kialakításához. Az áru kínálat nem tartalmazhat olyan terméket, amely alkalmas lehet a tanuló figyelmének, magatartásának olyan mértékű befolyásolására, hogy azzal megzavarja a nevelési-oktatási intézmény rendjét, vagy rontsa a nevelő-oktató munka hatékonyságát.

Az egészséges életmódra nevelés fontos színtere az iskolai étkeztetés. El kell érni, hogy a gyermekek minél nagyobb része – leginkább a veszélyeztetettek, a hátrányos helyzetűek – az iskolában étkezzenek.

A mindennapos testnevelés

A 2012/13-as tanévtől a 9. évfolyamtól bevezetve felmenő rendszerben az iskola biztosítja a mindennapos testnevelést azon osztályokban, ahol közismereti oktatás folyik. A minden gyermek részvételével történő mindennapi egészségfejlesztő hatékonyságú testnevelés vagy testmozgás az órarendbe illetve a tantárgyfelosztásba kerül beépítésre.

A heti öt testnevelés órából legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése, megszüntetése

Az életkornak megfelelő testi, lelki önismeret birtokában hozott helyes döntés - ami belső elhatározáson alapszik - a leghatásosabb módja annak, hogy bármilyen anyaghoz, droghoz vagy tevékenységhez kötődő káros szokás, szenvedély kialakulását megelőzzük. Az intézmény fontos feladata a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzése, feltárása, megszünte-

tése, ezért kiemelt figyelmet fordít a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére.

Ez minden pedagógus feladata, kiemelve közülük is a gyermekvédelmi felelőst. Amennyiben a tanulókat veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel az iskolában nem lehet megszüntetni, az iskola segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyektől, intézményektől és hatóságoktól. A gyógyult szenvedélybeteg tanulók beilleszkedését is minden eszközzel segíti az intézmény. Az oktatási intézményben, valamint azon kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény hatálya alá tartozó, továbbá alkohol- és dohánytermék nem árusítható, nem fogyasztható.

A viselkedési függőségekkel és a különböző szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásával az osztályfőnöki órák tananyaga foglalkozik. Ezen kívül a tanulók ismeretterjesztő, felvilágosító előadásokon, a témával foglalkozó pályázatokon, vetélkedőkön, megelőzési programokon vesznek részt.

Személyi higiéné, tisztaság

Az egészség fő feltétele a test és a környezet tisztasága: tisztálkodás, haj-, bőr-, köröm-, fül- és fogápolás, vécéhasználat, zsebkezdőhasználat, napjában többszöri kézmosás. Az említett tevékenységeken kívül fontos feladat az erre a célra szolgáló helyiségek (vécé, zuhanyzó, mosdó) tisztántartása, fertőtlenítése, rendeltetésszerű használata.

A bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése

Általánosan fontos készségek, képességek, magatartásmódok, viselkedésformák, amelyeket segítenünk kell alakítani: mások véleményének, álláspontjának meghallgatása, figyelembe vétele; mások igényeinek tolerálása; saját magunk és mások megbecsülése; kudarcok, stressz, stressz helyzetek elviselésének, pozitív megélésének képessége. „Az igényeink azonnali ki-elégítése iránti vágy” késleltetésének képessége az energia átmeneti időre történő átcsoportosításával.

A stressz okozta, gyakran igen kellemetlen élménytől még az egészen kicsi gyerekeket sem lehet megóvni. A gyerekek könnyen elsajátítják az új kifejezést és helyesen alkalmazzák, így tisztában lesznek a stresszhelyzet okozta érzelmi nyomással és azzal, hogy ennek hatására a helyzet szereplőinek viselkedése megváltozhat.

A téma feldolgozása az osztályfőnöki órák keretében történik elsősorban. Módszerei az ismeretközlés, felvilágosítás, tévhitek, téves ismeretek tisztázása, korrekciója; magatartás, viselkedés, értékek, érzelmek feltárására és alakítására irányuló beszélgetések, játékok, helyzetgyakorlatok; készség- és kommunikációfejlesztő gyakorlatok, játékok; pozitív életmódminták közvetítése. Nagyon fontos a pedagógusok példamutatása.

Baleset-megelőzés

Általános balesetvédelmi helyzetek, szabályok az iskolában. A diákokat az első tanítási napon balesetvédelmi oktatásban kell részesíteni! Fel kell készíteni őket a balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére, megelőzésére. Ismertetni kell a tilos és elvárható magatartásformákat. Az osztályfőnökök az ismertetés tényét, tartalmát dokumentálják.

Balesetvédelem a szakórákon, gyakorlati foglalkozásokon. Minden tanóra illetve foglalkozás esetében a szaktanár vagy a szakoktató az első órán balesetvédelmi oktatásban részesíti a tanulókat, és ezt az osztály- vagy csoportnaplóban rögzíti. Testnevelés: a sporttevékenységek

sérülések nélküli végzése. Kémia, fizika óra: a kísérletekhez szükséges anyagok és eszközök szakszerű, balesetmentes használata. Egyéb gyakorlati tevékenységgel járó tanórákon és gyakorlati foglalkozásokon: a munkafolyamatok szakszerű végzése. A tanév során a pedagógusok az óráikon előforduló balesetveszélyes tevékenységek esetén mindig fel kell hívják a tanulók figyelmét a lehetséges veszélyekre, a baleset-megelőzés módjaira.

Közlekedési eszközzel és közlekedési eszköz nélküli szabályos közlekedés elsajátítása, alkalmazásának fontossága. A közlekedés elmélete és gyakorlata. Biztonságos átkelés az úteseten, gyalogos és tömegközlekedési szabályok, kerékpározás szabályai, útburkolati jelek. A téma az osztályfőnöki és rajz órák anyagába kerül beépítésre. Iskolánk részt vesz a biztonságos közlekedéssel kapcsolatos versenyeken, rajzpályázatokon. Évente egy alkalommal az illetékes rendőrkapitányság közreműködésével előadást szervezünk a helyes és biztonságos közlekedésről.

Baleset-megelőzés az iskolán kívül, külső helyszíneken. Tanulmányi kirándulások, nyári táborok, egyéb iskolán kívüli helyszínen folytatott tevékenységek. Balesetveszélyes helyzetek a víz mellett, vizeken. Az osztályfőnöki órák anyagába bekerült. Ezen kívül az osztályfőnökök, kísérőtanárok a programok előtt balesetvédelmi tájékoztatást tartanak, felhívják a tanulók figyelmét a lehetséges veszélyekre, elmondják, hogyan lehet megelőzni a baleseteket.

A szexuális felvilágosítás, nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció

A serdülőkorú fiatalok szexuális élet iránti érdeklődése az utóbbi évtizedekben világszerte felgyorsult. Az első szexuális aktus a hazai szakemberek véleménye szerint 14–16 év közé tehető. A fiatalok 90%-a az első testi kapcsolata során egyáltalán nem védekezik! A serdülőkorúak korai szexuális aktivitásának számos nem kívánatos következménye van. Válsághelyzet kialakulása igen gyakori, a nem kívánt terhességek legtöbb esetben abortusszal végződnek. Komoly gondot jelenthet a fiatal lányok idő előtti anyává válása, amely veszélyes mind a megszülető gyermek, mind a serdülőkorú ifjú anya számára. Az alacsonyabb születési súly, a rosszabb születési rendellenességi és halálozási adatok egyenlőtlen életkilátásokat eredményeznek. A szexuális szabadság azonban a szexuális úton terjedő fertőző betegségek terjedésének (pl. AIDS), gyakoribb előfordulásának is kedvez. Hogy ezek a problémák minél kevesebbszer forduljanak elő, ahhoz megfelelő felvilágosításra van szükség az iskolában (is).

A párkapcsolatokra való felkészülés, a családi életre való nevelés is több időt igényelne, társadalmi modellünk sajnos e tekintetben is hiányos. A konzervatív viselkedési minták eltűnésben vannak, csökken a család értékformáló szerepe, a tömegkommunikáció pedig szüretlen információáradatot zúdít a fiatalokra, ami természetesen hatással van társadalmi és szexuális viselkedésükre. Ezen a területen is nagyon fontos szerepet tölt be az iskola.

A tanórák közül az osztályfőnöki órák között vannak a témával foglalkozók, a szexualitással, nemi betegségekkel kapcsolatban a biológia órákon is tanulnak. A védőnő és az ÁNTSZ szakemberei felvilágosító előadásokon foglalkoznak a témával. A speciális egészségügyi problémákhoz, a szexualitást érintő kérdések megvitatásához célszerű meghívott előadót (orvost, biológiatanárt, szexuálpszichológust) felkérni, aki kész a felmerülő konkrét problémák megválaszolására is. A tudnivalók nagy része elhangzik az érintett szakórán, de az egyéni problémák megbeszélésére ott nem mindig van idő és nem megfelelő a környezet sem. Az ezt igénylő diákok lehetőséget kapnak négy szemközti beszélgetésre a védőnővel, gyermekvédelmi felelőssel.

Személyi feltételek

Az iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési program szereplői

- a diákok
- az iskolaigazgató
- a tantestület (kiemelt szerepük van a testnevelőknek, biológia szakos tanároknak, osztályfőnököknek és az egészségfejlesztésben képzett pedagógiai szakembereknek)
- a szülők
- az iskolaorvos
- a védőnő
- a szabadidő szervező
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős

Az iskolai egészségnevelési program a diákokért van, az egészséges életvitelüket szolgálja. Az őket érintő, egészségükkel kapcsolatos problémáikról közvetlenül tudomást szerezhetünk, ha megvan a bizalom az iskolai egészségnevelő program szereplői között. Ennek a bizalomnak a kialakítása egyik legfontosabb célunk. Kiemelten fontosnak tartjuk azt, hogy az iskola valamennyi dolgozója munkájával, magatartásával, életvitelével hozzájáruljon az egészséges életmód kialakításához, elmélyítéséhez.

4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösség egyénekből áll, és az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. A közösségfejlesztés során, az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot alakítjuk ki, megteremjük annak harmóniáját.

A nevelés-oktatás folyamatában a diákok jussanak olyan ismeretek birtokába, végezzenek olyan közösségi tevékenységet, amelyek segítik eligazodni őket az emberi közösségek rendszerében. Tanulóink tudjanak különbséget tenni értékes és értéktelen kapcsolatok között. A pedagógiai folyamat során segítsük hozzá tanulóinkat, hogy felismerjék saját és mások értékeit, fogadják el azokat és a másságot. Találják meg - saját képességüknek egyéniségüknek megfelelő - szerepüket, helyüket a kisebb-nagyobb közösségekben és a társadalmi munkamegosztásban.

A fenti célok eléréséhez a tantárgyak ismeretanyagának oktatása során a következő ismereteket közvetítjük, hangsúlyozzuk.

4.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Általános követelmények

A tanulók ismerkedjenek meg a különböző népek, kulturális-, vallási csoportok szokásaival, életmódjukkal. Legyenek megértőek, nyitottak a különböző szokások, életmódok, kultúrák iránt, s tolerálják a másságot társaikban is.

Fejlesszük a beteg, sérült, fogyatékos, kisebbségi népcsoportokhoz tartozó embertársak iránti elfogadó, segítőkész magatartást.

A tanórán kívüli foglalkozások (szabadidős programok, kirándulások, kiállítások, rendezvények látogatása stb.) segítsék megismerni és megbecsülni a különböző kultúrákat, fejleszteni tolerancia készségeiket.

Nemzetközi kapcsolataink, azok ápolása a jövőben is jó közösségi nevelési lehetőség.

Szerezzenek tapasztalatokat tanulóink az együttműködés, a konfliktusok közös megoldása terén.

Fejlődjön kommunikációs kultúrájuk, a véleményalkotás és kifejezés, érvek kifejtése, megvédése, értelmezése területén.

Fontos, hogy fiataljaink az egyre gazdagabb információs környezetben is eligazodjanak, illetve azt kritikus módon, szelektíven tudják használni.

Őrizték, gyarapítsák tanulóink közvetlen környezetük értékeit.

Fordítsanak gondot magukra, legyenek igényesek önmagukkal szemben is.

Közvetítsünk helyes értékeket, ismereteket a tágabb környezet óvására, megbecsülésére is.

A közösségfejlesztés fejlesztendő területei

Hon- és népismeret, különböző szokások, kultúrák, vallások, helyes önismeret, empátiakészség, együttműködő képesség, egészséges versenyszellem, kezdeményező-készség, önállóság, környezetünk értékeinek megóvása, a természet tisztelete, konfliktusok közös kezelése, kommunikációs készség fejlesztése, önálló ismeretszerzés, véleménynyilvánítás, érvelés, eredményes tanulási módszerek, egészséges életvitel, mindennapos testedzés.

A közösségfejlesztés fő területei az iskolában

- 1) tanórák
- 2) tanórán kívüli foglalkozások,
- 3) diák-önkormányzati munka,
- 4) szabadidős tevékenységek,
- 5) kollégiumi nevelés.

Mind az öt terület tevékenyen hozzájárul:

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához,
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez,
- felelős állampolgárrá neveléshez.

A közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, társas kapcsolataikkal az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Tanórán megvalósítandó közösségfejlesztési feladatok

Elsődleges, legfontosabb célunk a spontán, véletlenszerűen alakult csoportokból olyan valódi közösséget formálni, amely a közös cél érdekében képes a közös értékrend elfogadására és a tanórán belül is ennek megfelelően viselkedni. Ennek érdekében az alábbi feladatokat kell megvalósítanunk.

a) A tanulás támogatása

- kölcsönös segítségnyújtással,
- közösségi ellenőrzéssel,
- a tanulmányi- és munkaerkölcser erősítésével,
- tanulói kezdeményezések segítése,
- közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése,
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása, erősítése, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival tevékenységét koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált csoportmunka, kísérlet, verseny stb.) az együvé tartozás,
- az egymásért való felelősség érzetének erősítése,
- különböző tanulási módszerek elsajátítása és alkalmazása,
- tudják, hogy életük során többszöri pályamódosításra kényszerülhetnek
- megfelelő szervezettség, rend, fegyelem.

b) A tananyag elsajátítása

- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez, segítse elő harmonikus kapcsolat kialakítását a természet és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget közösségi cselekvések segítségére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, hazaszeretetet,
- ösztönözzön a környezet hagyományainak feltárására, ápolására,
- készítessen a közösségért, szűkebb és tágabb környezetért végzett egyéni és közösségi cselekvésre,
- alakuljon ki a tanulóknál bátorító, vonzó jövőkép, erősödjön a környezet iránti pozitív érzelmek.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formák.

Feladatok:

- pozitív diák-pedagógus kapcsolat kialakítása;
- jó légkör megteremtése;
- együttes pozitív élmények biztosítása;
- a gyermekekkel közösen szervezett tevékenységek;
- közös munkálkodás az együtt megválasztott közeli és távoli célok érdekében, amelyek a szűkebb-tágabb környezet (iskola, lakóhely) szempontjából is értékesek;
- az önállóság lehetővé tétele, a felelősség, az önkormányzó-képesség kialakításának fejlesztése;
- megfelelő szervezettség, rend, fegyelem;

- az együttlét nyugodt biztonságát adó normák, szabályok közös alkotása és azok megtartása, szükség szerinti módosításuk;
- az együttes tevékenységek, a csoport önállóságának és a tagok egyéni munkájának, magatartásának, önállóságának rendszeres értékelése, ezen keresztül a közös és az egyéni értékrend folyamatos formálása.
- az együvé tartozást erősítő hagyományok megteremtése, ápolása és továbbfejlesztése.

A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzatok a tanulók önirányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus-irányítóval együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

a) Feladatai általánosan

Olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak.

A kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése, szervezése.

A régi tevékenységek mellett új hagyományok megteremtése.

Olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség.

A közösség iránti felelősségérzet kialakítása, fejlesztése.

Olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

b) Feladatai konkrétan

Az iskolai hagyományok ápolása, továbbfejlesztése.

Biztosítjuk, hogy a diákokat érintő információk az iskola minden tanulójaához eljussanak. A rendszeres időközönként tartott DÖK- megbeszéléseken a diákok javaslatait is megvitatjuk és programjainkba azokat beépítjük. Az aktuális programokról, hírekről, pályázatokról időben értesülhetnek tanulóink. A közösség fejlesztéséhez, mások munkájának pozitív értékeléséhez hozzájárulhat a tanulók színvonalas munkáinak közzététele.

A DÖK által önállóan szervezett kirándulások, túrák, valamint a különböző kulturális programok a közösségi életet erősítik.

A DÖK évente egy alkalommal diákközgyűlést hív össze, ahol a vélemények, helyzetelemzések feltárása közben demokratikusan gyakorolja jogait.

A DÖK évente Diáknapot rendez, melynek programjai a közösségek alakulását, továbbfejlődését segítik elő.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is. A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

a) Feladatai általánosan

Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel.

Olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé, élővé teszik kulturális örökségünket.

A csoporton belüli kapcsolatok erősítése.

A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása, az együttműködés megalapozása, fejlesztése.

A tevékenységformákat hasssa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés.

A tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön

Olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során felfedezhetik önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést.

Olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

b) Feladatai konkrétan

Olyan az osztályközösségektől függetlenül működő, a tanulók érdeklődési körét figyelembe vevő diákköröket hozunk létre, melyekben akár különböző korosztályú tanulók vehetnek részt, tehetségüket kibontakoztatva a tantárgyaktól függetlenül.

Szívesen bekapcsolódunk olyan, programokba, pályázatokba, amelyek elősegítik, hogy diákjaink megismerhessék kulturális örökségünket.

Támogatjuk olyan spontán szerveződésű, értelmes célt megfogalmazni tudó csoportok szerveződését, amelyek hozzásegítik diákjainkat közösségi magatartásuk erősítéséhez.

Olyan hétvégi túrákat és nyári táborokat szervezünk, vezetünk melyek alapoznak a tanulók sokoldalú személyiségfejlődésére, aktivitására erősítve ezzel a közösséghez való kötődésüket és pozitív életszemléletüket.

4.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Iskola és tanulók

Az iskola eredményes működése, a demokratizmus érvényesülése nem képzelhető el az egyre önállóbban működő tanulói önkormányzat nélkül.

Iskolánkban a diákönkormányzat alulról felfelé építkező szervezet. Éves programját önállóan állítja össze, tisztségviselőit maga választja. Munkáját a tanulók által felkért nagykorú személy segíti.

Működésükről, a működéshez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, tájékoztatási rendszerének kialakításáról és működéséről, vezetőinek és munkatársainak megbízásáról maga dönt.

A diákközgyűlés a tanulók tájékoztató és tájékozódó fóruma.

A diákönkormányzat az általa szervezett rendezvényeken gondoskodik a rendről, az ügyeletről.

A diákpanaszok kezelésének színhelye az iskola és a diákotthon. Az iskolai problémák megoldásának elsődleges színtere az osztályközösség. Az érintett felek a tanulók, az osztályfőnök és az osztályban tanító pedagógusok.

Amennyiben a problémák túlmutatnak az osztálykereteken, úgy megoldásukba a diákönkormányzat és az iskola igazgatóhelyettese is bevonható. A gondok és panaszok kezelésének legfelsőbb fóruma a diákközgyűlés és a nevelőtestület.

A pedagógusokra, a vezetésre, az intézményre és tanulókra vonatkozó vélemények is a fenti fórumokon kaphatnak hangot.

Iskola és szülő

A szülő, mint megrendelő kerül kapcsolatba az iskolával, amikor segíti gyermeke iskolaválasztását. Fontos, hogy a szülő megfelelő mennyiségű és pontos, korrekt információt szerezzen az intézmény munkájáról.

Az iskolaválasztás időszakában tájékoztatókat küldünk ki a beiskolázási körzetünkbe tartozó általános iskolákhoz az intézményünkben folyó képzésekről, felvételi követelményekről. A 8. osztályos tanulók és szüleik számára pályaválasztási nyílt napokat szervezünk, személyesen is bemutatva iskolánk képzési feltételeit és objektumait. Pályaválasztási kiállításokon veszünk részt.

A szülő és az iskola személyes kapcsolata a pályaválasztási szülői értekezleteken kezdődik, ahol az iskola tájékoztatást ad képzési kínálatáról. Ezt követik a nyílt napok, amelyeken a szülők megismerkedhetnek az iskolával. A tanuló beiratkozása után a kapcsolattartás formái és eszközei a következők: ellenőrző könyv, fogadóórák, szülői értekezletek, a szülők közössége.

Sor kerülhet családlátogatásokra, és a szülő tanítási napokon is felkeresheti az iskolát.

A tanuló ellenőrző könyvébe minden, a szülő tájékoztatására szolgáló információt be kell vezetni.

A fogadóórák és a szülői értekezletek időpontját az éves munkatervben rögzíteni kell. Kezdesi időpontjukat a szülőkkel történt egyeztetés után kell kijelölni. Úgy szervezzük őket, hogy a tanév során havonta legyen alkalom a kölcsönös információszerzésre.

Az első szülői értekezleten kerülnek megválasztásra, illetve megerősítésre azok a szülők, akik az osztályt a szülői szervezetben képviselik.

A szülői szervezet az egyes osztályok választott képviselőiből áll. Munkáját az igazgató által megbízott pedagógus segíti. Szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik.

Vezető testületét maga választja.

A felmerülő kérdések, problémák megoldásáról az iskolavezetés legkésőbb a soron következő szülői értekezleten az osztályfőnök útján tájékoztatja a szülőket.

A szülők segítséget nyújthatnak az osztályoknak közösségi rendezvényeik lebonyolításában. A szülői szervezet támogathatja az iskolai rendezvényeket.

A tanuló beiratkozása után a kapcsolattartás formái és eszközei a következők:

- ellenőrző könyv,
- hivatalos levelezés,
- fogadóórák,
- szülői értekezletek,
- iskolai honlap,
- a szülői közösség.

Sor kerülhet családlátogatásokra, továbbá a szülő tanítási napokon is felkeresheti az iskolát.

A tanuló ellenőrző könyvébe minden, a szülő tájékoztatására szolgáló információt be kell vezetni.

A fogadóórák és a szülői értekezletek időpontját az éves munkatervben rögzíteni kell. Szülői értekezletet félévenként legalább egy alkalommal kell tartani. Emellett a pedagógusok fogadóóra keretében havonta legalább egyszer lehetőséget biztosítanak a szülőknek a kölcsönös információszerzésre. A szülői értekezletek és a fogadóórák időpontjait az iskola minden tanév elején közzéteszi honlapján.

A szülői szervezet az egyes osztályok választott képviselőiből áll. A tanév első szülői értekezletén minden osztály megválasztja, illetve újraválasztja azokat a tagokat, akik az osztályukat a szülői szervezetben képviselik. Munkáját az igazgató által megbízott pedagógus segíti. Szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik. Vezető testületét maga választja.

A felmerülő kérdések, problémák megoldásáról az iskolavezetés legkésőbb a soron következő szülői értekezleten az osztályfőnök útján tájékoztatja a szülőket.

A szülők segítséget nyújthatnak az osztályoknak közösségi rendezvényeik lebonyolításában, részvételükkel is kifejezhetik támogatásukat.

Iskolai és kollégiumi pedagógus

Az iskolai és kollégiumi pedagógusok együttműködésük során összehangoltan végzik munkájukat, úgy hogy mindegyikük autonómiája érvényesülni tudjon.

A kollégium iskoláink szerves része; a nevelők a tantestület tagjai, a kollégium vezetője az iskolavezetőség tagja.

A kollégium munkaterve az iskola munkatervére épül, az iskola munkaterve a kollégiumra is vonatkozik.

Az osztályfőnökök és a szaktanárok kapcsolatot tartanak a kollégiumi nevelőkkel.

Probléma estén (tanulmányi, fegyelmi) megbeszélnek, a teendőket.

Az osztályfőnök látogatást tesz a kollégiumban, személyesen meggyőződik diákjai életkörülményeiről, napi életviteléről. A kollégiumi nevelőtanárral óralátogatásokat végez, hogy a rábízott diákok tanórai munkáját is megismerje. Az együttműködés során egyeztetik a felzárkóztató, tehetséggondozó programok időpontját, tematikáját.

Tájékoztatják egymást az elért eredményekről, sikerekről illetve eredménytelenségről egyaránt. Iskolai fegyelmi felelősségre vonás esetén, az illetékes osztályfőnök és kollégiumi nevelőtanárral részt vesz a fegyelmi tárgyaláson.

A belső és külső kapcsolattartás általános formái és rendje

1. Az iskola különböző közösségeinek tevékenységét a székhelyintézmény esetén a főigazgató, a tagintézmény esetén a tagintézmény-igazgató fogja össze.
2. A kapcsolattartás rendszeres formái:
 - a) értekezletek;
 - b) fórumok;
 - c) tanácskozások; valamint
 - d) fogadóórák.

4.3. A szülők tájékoztatásának formái

A Nkt. 72 §-ának megfelelően az iskola a szülők számára a tanév során:

- a) szóbeli tájékoztatást tart (szülői értekezlet, fogadóóra); valamint
- b) írásbeli tájékoztatást ad (a tanulók ellenőrző könyvében).

Szóbeli tájékoztatás

A szülői értekezleteket az osztályfőnök tartja, az őszi szülői értekezleten értesülnek a szülők a tanév rendjéről, feladatairól, valamint ekkor ismerhetik meg az osztályban oktató pedagógusokat.

Rendkívüli szülői értekezletet a székhelyintézmény esetén a főigazgató, a főigazgató-helyettes, tagintézmény esetén a tagintézmény-igazgató (igazgató), a tagintézmény-igazgató-helyettes, az osztályfőnök, valamint a szülői közösség elnöke hívhat össze a felmerülő problémák megoldására.

Fogadóórák keretében az iskola valamennyi pedagógusa előzetes bejelentés alapján, a tanrendhez igazodóan munkaidőben fogadja a szülőket.

Írásbeli tájékoztatás

Valamennyi pedagógus köteles minden érdemjegyet és írásos bejegyzést az osztálynaplón kívül a tanuló ellenőrző füzetébe is bejegyezni.

A tanulók teljesítményének rendszeres mérése érdekében a heti egy-két órás tantárgyakból félévenként minimum 3, a heti három vagy ennél magasabb óraszámú tantárgyakból havonta legalább 1 érdemjegyet kell megállapítani.

Az osztályfőnök indokolt esetben írásban értesíti a szülőket a tanulók előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról.

4.4. A külső kapcsolattartás

A DASzK és tagintézményei a feladatok elvégzése, a tanulók egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a továbbtanulás és a pályaválasztás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tartanak fenn más intézményekkel és szervezetekkel.

A vezetők, valamint az oktató-nevelő munka különböző szakterületeinek képviselői rendszeres személyes kapcsolatot tartanak a társintézmények azonos beosztású alkalmazottaival.

A kapcsolattartás formái és módjai:

- a) közös értekezletek, továbbképzések;
- b) szakmai előadásokon és megbeszéléseken való részvétel;
- c) módszertani bemutatók és gyakorlatok;
- d) intézményi rendezvények látogatása;
- e) hivatalos ügyintézés levélben vagy telefonon.

A DASzK és a tagintézmények külső kapcsolattartása a következő intézményekre, szervezetekre terjed ki:

- a) a fenntartó;
- b) a fenntartó intézményei: ASzK, KASzK;
- c) területileg illetékes kormányhivatalok;
- d) a területileg illetékes gazdasági kamarák;
- e) a városi és megyei önkormányzat által fenntartott oktatási intézmények;
- f) a tanulók egészségügyi ellátásáról gondoskodó intézmények;
- g) a gyermek- és ifjúságvédelmi hatóságok;
- h) a nevelési tanácsadó szolgálat;
- i) a családsegítő központ;
- j) egyéb érintett szervezetek.

4.5. A fenntartóval való kapcsolattartás

A fenntartóval történő kapcsolattartás a főigazgató feladata.

A tagintézmények a főigazgatón keresztül tartják a kapcsolatot a fenntartóval.

A tagintézmény a fenntartó ilyen irányú megkeresése esetén lép közvetlen kapcsolatba a fenntartóval.

4.6. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Közösségek

1. Az iskolaközösség

Az intézmény székhelyintézményben és tagintézményeiben önállóan működő alkalmazotti, szülői és tanulói közösségek összessége.

2. Az alkalmazotti közösség

Az intézményben (székhelyintézményben és tagintézményeiben) közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozókból áll.

3. A szülői közösség

A 2011. évi CXC. törvény A nemzeti köznevelésről 73. §-a rendelkezik a szülők közösségéről.

A szülői közösség véleményezési joggal rendelkezik a következő kérdésekben:

- a) SzMSz-nek a szülőket érintő rendelkezései,
- b) bármely, a szülőket anyagilag érintő ügy,
- c) az iskola és a család közötti kapcsolattartás rendjének megállapítása.

A szülői közösség dönt saját szervezeti és működési rendjéről, képviseléről (szülői választmány).

Az osztályok szülői közösségeinek tevékenységét az osztályfőnökök segítik.

A tagintézmény (székhelyintézmény) szülői választmányát a székhelyintézmény esetén a főigazgató, a tagintézmény esetén a tagintézmény-vezető tanévenként legalább két alkalommal hívhatja össze.

A szülői választmány elnöke közvetlenül a székhelyintézmény esetén a főigazgatóval, a tagintézmény esetén a tagintézmény-vezetővel tart kapcsolatot.

4. A diákönkormányzat

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat élén a választott iskolai diákbizottság (IDB) áll.

A diákönkormányzat tevékenységét a diákmozgalmat segítő pedagógus támogatja és fogja össze.

A diákönkormányzat rész-nevelőtestület által jóváhagyott szervezeti és működési rend alapján működik.

A diákközgyűlés az iskola tanulóinak legmagasabb tájékozódó-tájékoztató fóruma. A diákközgyűlés nyilvános.

A diákközgyűlés összehívása a székhelyintézmény esetén a főigazgató, a tagintézmény esetén tagintézmény-vezető kezdeményezésére vagy a diákönkormányzat működési rendjében meghatározottak szerint történik. A székhelyintézmény esetén a főigazgató, a tagintézmény esetén tagintézmény-vezető évente kétszer ad tájékoztatást a diákoknak az iskola helyzetéről.

A diákközgyűlésen részt vesznek a rész-nevelőtestület képviselői. Levezető elnöke a diákönkormányzatot segítő tanár. A tanulók előzetesen írásban, vagy a közgyűlésen szóban kérdéseket tehetnek fel az iskola vezetésének.

A tanulók szervezett véleménynyilvánítására

- az osztályfőnöki óra keretében,
- az alkalmi felmérések révén,
- az osztályképviselőten keresztül,
- a diákközgyűlésen, illetve,
- közvetlenül a székhelyintézmény esetén a főigazgatóhoz, a tagintézmény esetén tagintézmény-vezetőhöz fordulva van lehetőség.

A 2011. évi CXCV. törvény A nemzeti köznevelésről 48. §-a rendelkezik a tanulóközösségeket és a diákönkormányzatot érintő kérdésekben.

5. Az osztályközösség

Az azonos évfolyamra járó és közös tanulócsoportot alkotó tanulók egy osztályközösséget alkotnak, ami a tagintézmény (székhelyintézmény) diákönkormányzatának legkisebb egysége.

Az osztályközösség:

- a) megválasztja az osztály diákbizottságát (ODB) és az osztály titkárát, valamint
- b) küldöttet delegál a diákönkormányzat vezetőségébe.

Az osztályközösség vezetője az osztályfőnök, akinek feladatait és hatáskörét a munkaköri leírása tartalmazza.

Az iskola különböző közösségeinek tevékenységét a székhelyintézmény esetén a főigazgató, a tagintézmény esetén a tagintézmény-vezető fogja össze.

A kapcsolattartás rendszeres formái:

- a) értekezletek,
- b) fórumok,
- c) tanácskozások, és
- d) fogadóórák.

A szakképző intézmények kapcsolatrendszere és együttműködési formái

A szakképző intézmények az agráriumban működő szakmai szervezetekkel szoros kapcsolatot építettek ki. A felsőoktatási intézményekkel, kutatóintézetekkel, kamarákkal, gazdasági szervezetekkel, minden szakképző intézménynek van kapcsolata. Az agrárágazat intézményeivel a kapcsolat napi gyakoriságú.

A külső kapcsolattartás

A DASzK és tagintézményei a feladatok elvégzése, a tanulók egészségügyi, gyermekvédelmi és szociális ellátása, valamint a továbbtanulás és a pályaválasztás érdekében és egyéb ügyekben rendszeres kapcsolatot tartanak fenn más intézményekkel és szervezetekkel.

A vezetők, valamint az oktató-nevelő munka különböző szakterületeinek képviselői rendszeres személyes kapcsolatot tartanak a társintézmények azonos beosztású alkalmazottaival.

A kapcsolattartás formái és módjai:

- a) közös értekezletek, továbbképzések,
- b) szakmai előadásokon és megbeszéléseken való részvétel,
- c) módszertani bemutatók és gyakorlatok,
- d) intézményi rendezvények látogatása,
- e) hivatalos ügyintézés levélben vagy telefonon.

A DASZK és a tagintézmények külső kapcsolattartása a következő intézményekre, szervezetekre terjed ki:

- a) a fenntartó,
- b) a fenntartó intézményei: ASzK, KASzK
- c) a területileg illetékes agrárkamara,
- d) a városi és megyei önkormányzat által fenntartott oktatási intézmények,
- e) a tanulók egészségügyi ellátásáról gondoskodó intézmények,
- f) a gyermek- és ifjúságvédelmi hatóságok,
- g) a nevelési tanácsadó szolgálat,
- h) a családsegítő központ,
- i) egyéb érintett szervezetek.

A fenntartóval való kapcsolattartás

A fenntartóval történő kapcsolattartás a főigazgató feladata. A tagintézmények a főigazgatón keresztül tartják a kapcsolatot a fenntartóval. A tagintézmény a fenntartó ilyen irányú megkeresése esetén lép közvetlen kapcsolatba a fenntartóval.

5. Pedagógusok, helyi intézmények feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus, szaktanár a nevelési-oktatási intézmény alaptevékenységét - a nevelő-oktató munkát - közvetlenül végző alkalmazott. Munkáját az igazgató, illetve helyettesei, a szakos munkaközösség-vezetők, az érintett osztályok osztályfőnökei önállóan, a titkárság dolgozói utasításra ellenőrzik.

A pedagógus munka alapidokumentuma a nevelőtestület által kialakított és elfogadott pedagógiai program. A szaktanár az iskolai és munkaközösségi éves, illetve havi munkaterv és sajtó-ütemtervei szerint önállóan végzi munkáját.

A szaktanár végzi az iskola alaptevékenységét, a nevelő-oktató munkát.

- Elvégzi a tanítási és a délutáni órák (pl. szakkör) megtervezésével, előkészítésével és vezetésével kapcsolatos nevelési-oktatási feladatokat. Az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetíti.
- A pedagógus munkakörben foglalkoztatottak számára a munkaidő
 - tanítási időben az órarend szerinti első óra előtt 15 perccel
 - érettségi felügyelet esetén a beosztás szerinti időpont előtt 30 perccel
 - egyéb felügyelet esetén (pl. versenyek) a beosztás szerinti időpont előtt 10 perccel
 - egyéb esetekben a munkatervi programok kezdetekor kezdődik
- A tanórákat az órarend szerinti rendben, pontosan kötelező megtartani.
- A nevelő-oktató munka során a pedagógus - az általa vezetett tanórákon - maga határozza meg
 - az előírt tananyag ütemezését
 - a segédanyagokat
 - az előadás és számonkérés módszereit
- Folyamatosan ellenőrzi és értékeli tanítványai munkáját. (A tanuló félévi munkája - legkevesebb - három jeggyel lezárható, de a szaktanár igyekezzen félévenként legalább a tantárgy heti óraszámának megfelelő mennyiségű dolgozatot íratni!)

- Két héten belül kijavítja a megíratott dolgozatokat és az eredményeket ismerteti a tanulókkal.
- Külön utasításra - azaz a kifüggesztett beosztás szerint - a hiányzó kollégákat helyettesíti.
- Igazgatói megbízásra részt vesz az érettségi - és egyéb (pl. pótvizsga) - vizsgabizottság munkájában.
- Személyes példamutatással és hatásos propagandával küzd az egészséget károsító szokásokkal szemben. Megköveteli a tiszta, esztétikus, egészséges környezetet, ezek kialakítására és megtartására nevel.

A szaktanár folyamatosan teljesíti a munkájához kapcsolódó adminisztrációs kötelezettségeket.

- Év elején elkészíti az aktuális ütemterveket és ezeket - véleményezésre - átadja a munkaközösség-vezetőnek. Az esetlegesen szükségessé váló ütemterv-módosításokat (pl. jelentősebb elmaradás esetén) a munkaközösség-vezetővel egyeztet.
- Pályakezddőknél – legalább egy éven át - a tanítási órákra való felkészülés leírt óravázlat alapján kell, hogy történjen.
- A tanulók érdemjegyeit legalább havonta, a tanulói mulasztásokat és az elvégzett tananyagot hetente beírja az osztályozó és a haladási napló megfelelő rovataiba.
- Az ütemtervben meghatározott, megíratott és kijavított nagydolgozatokat - a diákoknak és szüleiknek történő bemutatás után - a tanár köteles a tanév végéig megőrizni. A dolgozatok számát, anyagát és értékelését az igazgató, az igazgatóhelyettesek és az érintett munkaközösség-vezető ellenőrizheti, a dolgozatok megtekintheti.
- Az esetleges bukásról - legalább egy hónappal az osztályozó konferencia előtt, az ellenőrző útján - értesíti az érintett tanuló szüleit.
- Ha nem tudja ellátni aznapi óráit (betegsége vagy egyéb akadályoztatása esetén) 7.15 és 7.45 között köteles jelezni távollétét. A bejelentés történhet telefonon, esetleg faxon keresztül, de mindenképpen el kell jutnia a titkárságra, hogy a helyettesítés időben biztosítható legyen.
- A munkából való távolmaradása után - lehetőleg a munkába állás napján, de mindenképpen öt munkanapon belül - igazolja hiányzását.
- Alkalmoszerűen elvégzett különmunkájáról rövid írásos beszámolót készít a vezetőség részére.
- Az elszámolási kötelezettség mellett kapott juttatásokkal határidőre köteles elszámolni.
- Felelős az - aláírásával - átvett eszközökért, letéti állományért.

A szaktanár részt vesz a nevelőtestület munkájában.

- Nevelő és oktató tevékenysége keretében gondoskodik a tanulók testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségük fejlődéséről. (Okt.tv. 19§ (7))
- Részt vesz a tanári megbeszéléseken, értekezleteken és konferenciákon.
- Beosztás szerint - az előírt szabályok figyelembe vételével - ellátja az iskolai ügyeletekből (tanulmányi versenyek, vizsgák, iskolai rendezvények) rá jutó részt.
- Az éves munkatervben meghatározott feladatokban aktív szerepet vállal (tervezés, előkészítés, szervezés [különösen: tanévnyitó/záró ünnepély, október 23, szalagavató, március 15, ballagás, negyedévi értekezletek]) Az iskolai rendezvényeken jelenléte kötelező.
- Az előírt szaktanári fogadóórákat időben megtartja.

- Az órarendben „H”-val megjelölt időpontokban a pedagógus helyettesítésre van kijelölve, ezért ezekben az órákban köteles az iskolában és azon belül is olyan helyen tartózkodni (pl. tanári), ahol a titkárság dolgozói percekben belül elérhetik.
- Az iskola belső életével kapcsolatos információkat, a tanulók teljesítményét tartalmazó értékeléseket szolgálati titokként kezeli, megszegésük fegyelmi eljárást von maga után.

A szaktanár törekszik az iskolai munka színvonalának növelésére.

- Fejleszti szaktárgyi, módszertani és pedagógiai ismereteit, hétévente részt vesz a kötelező továbbképzéseken.
- Lehetőségei szerint segíti a szertári állomány gyarapítását és megőrzését.
- Szükség esetén részt vesz a szakmai verseny szervezésében, a verseny feladatsorok összeállításában, javításában.
- A tanítás nélküli munkanapokon az előírt program szerint vesz részt.
- Az igazgató vagy helyettesei utasítására az előírt - oktatással illetve neveléssel összefüggő - egyéb feladatokat (pl. szükség esetén: ügyelet) is el kell látnia.
- Ápolja az iskola hagyományait, ezeket újszerű elemekkel gazdagítja, és ezáltal hozzájárul az intézmény önálló arculatának kialakításához.

Az osztályfőnök munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök az osztályközösség pedagógus vezetője. Az osztályfőnököt az igazgató határozott időre (általában négy, illetve hat évre) bízta meg.

Az osztályfőnök egyedi módon segíti a tanulók iskolai életét, munkáját.

- A pedagógia programban rögzített elveknek megfelelően neveli az osztály tanulóit, figyelemmel kíséri személyiségük fejlődését.
- Tájékoztatja a tanulókat az őket érintő határozatokról, szabályokról, illetve a munkatervben szereplő feladatokról.
- Igazolja és esetenként engedélyezi a tanulók távollétét.
- Segíti az osztálya által elvállalt rendezvények megszervezését, lebonyolítását.
- Az év elején ismerteti a házirendet, annak előírásait – különös tekintettel a mulasztások igazolására – a tanulókkal betartatja. Kijelöli a heteseket, azok aktuális feladatait megszabja. Felel osztálytermének rendjéért, az ott elhelyezett berendezések, eszközök állapotáért, azokban történt rongálásokat, károkozásokat haladéktalanul jelenti az iskolavezetésnek.
- Az osztályozó konferencián a kollégákkal egyeztetve minősíti a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Segíti a tanulók együttműködését, a DÖK munkáját.
- Évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szervez.

Az osztályfőnök segíti a tanárok és az iskolavezetés kapcsolatát az osztállyal.

- Tevékenyen részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat.
- Aktív kapcsolatot tart fenn a kollégiumi nevelőkkel.
- Ellátja az osztállyal kapcsolatos adminisztratív teendőket, azaz vezeti és ellenőrzi:
 - az anyakönyvet

- az osztályozó és haladási naplót
- a tanulói hiányzásokat és azok igazolásait
- az év eleji és év végi statisztikai lapokat
- az érettségi vizsgára történő jelentkezéssel és a továbbtanulással kapcsolatos iratokat
- Rendszeres adminisztratív kötelezettségek:
 - a tanulók személyi adatainak beírása, év eleji összesítések - szeptember 15-ig
 - anyakönyv kitöltése - tanulói adatváltozáskor (pl. nyelvvizsga), legalább félfévente
 - az érdemjegyek beírásának és a haladási napló kitöltésének ellenőrzése - havonta
 - az ellenőrző könyvek - tanulók által történő - megfelelő vezetését ellenőrzi - legalább kéthavonta
 - a tanulói hiányzások igazolása - a hiányzást követő nyolc napon belül
 - a tanulói hiányzások összesítése - havonta
 - bizonyítványok kitöltése - az éves munkaterv szerint
 - év végi összesítések - a tanévzáró értekezletet megelőző munkanapig
- Közreműködik a tanórán kívüli foglalkozások meghirdetésében és szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, esetleges segélyezésére.
- Felelős az érettségi vizsga technikai lebonyolításáért.
- Munkájának segítésére osztályfőnök helyettest kérhet fel.

Az osztályfőnök közvetlen kapcsolatot tart fenn az osztályában érintett szülőkkel

- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az esetleges problémákat és azok okait igyekszik időben feltárni. Ha szükséges, értesíti a szülőket és/vagy az iskola vezetőjét.
- Az éves munkatervben meghatározott időben szülői értekezleteket és fogadó órákat tart.
- Segíti az osztály szülői közösségének együttműködését, az SZMK munkáját.
- A tanuló otthoni háttérének pontosabb megismerése céljából - szükség esetén - családot látogat.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Pedagógiai munkánk főbb alapelvei a következők:

- az esélyegyenlőség biztosítása;

- hozzájárulás az egész életen át tartó tanulás feltételeinek megteremtéséhez (kompetencia alapú oktatás)
- a nyitottság elve;
- az eredményorientáltság;

A szociálisan hátrányos helyzetben, ingerszegény környezetben élő gyerekek, valamint a sajátos nevelési igényű fiatalok eleve lemaradással vagy hátránnyal kezdik a kilencedik évfolyamot.

A hátrányos helyzet feltérképezése

Minden tanév elején elvégezzük az iskola tanulóinak szociális-egészségügyi feltérképezését. Hátrányosnak tekintjük azokat a gyermekeinket, akiket iskolai előmenetelük szempontjából különböző tényezők gátolnak az elvárható, normál ütemű fejlődésben. E státusok felmérésére a következő okokat vesszük figyelembe:

- környezeti viszonyok;
- a gyermek személyiségében rejlő okok;
- anyagi tényezők;
- egészségügyi szempontok.

A 9. évfolyamára beiratkozott tanulók diagnosztikus szűrése a következő területekre is kiterjed

- Motiváció feltárása: tanulási szokások, attitűdök, pályaválasztási döntés
- Tanulmányi munkához: a 9. évfolyam bemeneti mérése az alapkompenciákból (olvasás és szövegértés, matematikai-logikai kompetenciák, idegen nyelv)

A helyzetfelmérésekben az ifjúságvédelmi felelős irányításával az osztályfőnökök és a szaktanárok vesznek részt.

Partnerkapcsolati rendszer

A problémák kezelésében szükség szerint igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó, a Családsegítő központ, a Gyermekjóléti Szolgálat szakmai segítségét. A tanuló iskolai munkájában bekövetkező szembetűnő visszaesés, súlyos magatartási problémák, igazolatlan hiányzások esetén jelzéssel élünk a szülő felé, illetve a jegyző felé.

A drog prevencióban a rendőrség, az egészségmegőrzésben a védőnő segítségét is igénybe vesszük (felvilágosító foglalkozások szervezése).

Az iskolai tevékenységrendszer

Tanulóink jelentős része szociális, műveltségi hátrányokkal érkezik az iskolába. Gyakran csonka családban felnőve, munkanélküli felnőttekkel körülvéve, rendezetlen családi háttér mellett kell a gyermeknek iskolai feladatait, a tantervi követelményeket teljesítenie. Az ott-honi támogatás hiánya miatt kiemelten kezeljük tanulásszervezésüket.

A felzárkóztató foglalkozásokra van szükség, hogy tanulóink ne szenvedjenek tanévvesztést, vagy esélyük legyen a továbbtanulásra.

A felzárkóztató oktatás területei:

- *Tantárgyi fejlesztés* (korrepetálások)
Korrepetálás heti rendszerességgel
- *Szocializációs, kommunikációs fejlesztés:*

Szakkörök

Szakmai csapatvetélkedők, egészségnap, szavalóverseny, ifjúsági nap, sportversenyek, stb.

- *Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés, és az egyéni fejlesztés, egyéni tehetséggondozás*

A fejlesztés tervszerű, következetes megvalósításához a vezérfonalat az egyéni fejlesztési terv adja.

A szakképző osztályba járó tanulóknak biztosítottuk az átjárhatóságot a szakközepes osztályba és fordítva. Évfolyamonként középszintű, egyénenként pedig emelt szintű felkészítés biztosítunk az érettségi tantárgyakból.

A megvalósítását szolgáló tevékenységeink:

- Kompetencia alapú oktatás: A kompetencia programcsomagnak a tanrendbe illesztésére 2007 szeptemberében került sor. Az órák tevékenységközpontúak, számos kompetenciát fejlesztenek, melyek felkészítik a diákokat az életben adódó helyzetek, problémák megoldására és kezelésére.
- Módszertani továbbképzések: hatékony kooperatív oktatás, projektoktatás, drámapedagógia, konfliktuskezelés, stb.
- Az osztályfőnökök folyamatos kapcsolattartása a szaktanárokkal, a kollégiumi nevelőkkel és a fejlesztő pedagógussal.
- A fejlesztő pedagógus bevonása a tanórai munkába.
- Prevenció: drog, bűnmegelőzés, egészség megőrzése. A kortársképzésben részt vett tanulók, drogkoordinátor, a védőnő és a rendőrség bevonásával történik. Egészségnap megrendezése, mely közvetíti az egészséggel kapcsolatos értékeket (helyet kapnak a testi és lelki egészséggel kapcsolatos tevékenységek, a fizikai állapotfelmérést, a különböző sporttevékenységek, az egészséggel kapcsolatos teszt-feladatok megoldása)
- Mentorálás az Útravaló program keretében.
- Pályaválasztási és karrier-tanácsadás, álláskeresési tanácsadás a Munkaügyi Központ és a Pályaválasztási Tanácsadó Szolgálat bevonásával.
- Kulturális- és szakmai programok: külföldi cseregyakorlat, szakmai kirándulások, színházlátogatás, stb.

Kiemelten tehetséges tanulók

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenység

A tehetség fogalma, fajtái

A tehetség négy legfontosabb összetevője (Renzulli-féle modell).

- átlag feletti általános képességek,
- átlagot meghaladó speciális képességek,
- kreativitás,
- feladat iránti elkötelezettség.

Az átlag feletti **általános képességek** közé tartozik a magas szintű elvont gondolkodás, kombinációkészség fogalomalkotás, fejlett anyanyelvi képességek, jó memória és beszédkészség, kiváló matematikai logika, térbeli viszonyok átlátása, hatékony információfeldolgozási stratégiák alkalmazkodóképesség, kritikus, független

gondolkodás, a lényeges és a lényegtelen dolgok megkülönböztetésének képessége, stb. Ezek szerepe természetesen más és más az egyes speciális tehetség-területeken.

A **speciális képességek** adják meg a jellegzetességét a tehetségnek. Hétféle speciális képességcsoport különíthető el (Gardner-féle csoportosítás): nyelvi, zenei, matematikai-logikai, vizuális-téri, testi-mozgásos, szociális-interperszonális, intraperszonális. Ezek a speciális tehetségfejlesztéshez kiindulási alapként szolgálnak.

A **kreativitás** elemei: másképp gondolkodás (originalitás), rugalmasság (flexibilitás), ötletgazdagság, problémaérzékenység, szokatlan problémakezelés, más megoldások keresése, kíváncsiság, merészség, szellemi játékosság, kockázatvállalás, non-konformizmus, a bizonytalan helyzetek toleranciája, humorérzék, stb.

A **feladat iránti elkötelezettség** olyan személyiség-tényezőket foglal magába, amelyek a magas szintű teljesítményhez az energiát biztosítják: érdeklődés, akaraterő, versenyszellem, kitartás, emocionális stabilitás, elmélyülés képessége, önállóság, kezdeményezőkézség, stb. Bizonyos képességek bármilyen magas szintre is fejlődnek, e háttértényezők fejlettsége nélkül nincs magas szintű teljesítmény.

Tehetségesnek tehát azok tekinthetők, akik kiváló adottságaik – a négy fenti összetevő ötvözeteként - alapján magas szintű teljesítményre képesek az élet bármely tevékenységi területén.

A tehetségfejlesztés építőkövei

Az iskolai tehetséggondozás átfogó építőkövei az alábbiak:

- a tehetség azonosítása, felismerése,
- a programok célkitűzései,
- szervezeti formák,
- gazdagítás, dúsítás,
- tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók,
- együttműködés a családdal,
- együttműködés Tehetségpontokkal.

A tehetség azonosítása, felismerése

A tehetséges tanulók megismerése a tanítási órákon történik. Szaktanáraink az első hónapokban nagyobb figyelemmel kísérik a bejövő 9. osztályos tanulók munkáját, és az átlagosnál jobban teljesítőket szakkörökbe, egyéni, vagy csoportos foglalkozásokra irányítják.

Erősíteni kell őket abban, hogy az átlagosak nyomásának ellenálljanak, képességeiket ne csak saját, hanem a közösség javára is hasznosítsák. Bátorítani kell a tanulókat a versenyeken való részvétellel, és gondoskodni kell nyilvános elismerésükről.

A tehetségazonosítás alapelvei:

- Az azonosításhoz a tehetség fogalmánál meghatározott definíció ad kapaszkodókat, mind a négy összetevőre figyelniük kell.
- A tesztek segítséget nyújthatnak, de önmagukban nem tévedhetetlenek, így nem jelenthetnek egyedüli megoldást.
- A szunnyadó tehetség rejtekezik, gyakran ezért is nehéz felismerni.

- A képesség és a teljesítmény két különböző dolog, gyakori az alulteljesítő tehetséges gyerek.
- A pedagógus vagy más fejlesztő szakember és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége ad legtöbb kapaszkodót a tehetség felismeréséhez.
- Minél több forrásból szerzünk a gyerekre vonatkozó információkat gyerekek teljesítményéről, képességeiről, annál megbízhatóbb az azonosítás.

A tehetségfejlesztő programok célkitűzései

A **képességek** mellett a **személyiség-tényezők** formálásának is nagyon fontos szerepet kell kapnia a programokban. E két főirányon belül további négy általánosan elfogadott alapelv fogalmazható meg a célkitűzésekre vonatkozóan. Fontos a programok tervezésekor a következőkre is figyelni:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (csaknem minden tehetséges gyereknél van ilyen, s ez akadályozhatja az erős oldal kibontakozását, például alacsony önértékelés, biztonságérzet hiánya, stb.),
- megfelelő „légkör” megteremtése (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal),
- szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést.

A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái

A szervezeti formákat a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulók jellemzőivel összhangban kell kiválasztani. Fontos, hogy a tanórai és tanórán (iskolán) kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében. Főbb szervezeti formák:

- tanórai differenciálás különféle formái (kiscsoport, nívócsoport, egyénre szabott munka stb.),
- fakultáció,
- speciális osztály,
- délutáni foglalkozások (szakkör, blokk, önképzőkör stb.),
- mentor-program,
- tanulmányi versenyek,
- sporttevékenységek

Gazdagítás, dúsítás

Tartalmi szempontból a legfőbb alapelve az iskolai tehetséggondozásnak a gazdagítás. Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat, kötelező tananyagot túllépő kiszélesítése.

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására, mint általában a tanulóknak.
- Tempóban történő „gazdagítás”: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társaiknál többet képesek meg tanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A „tartalmi” gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni: ki kell használni a tanulók egyedi természetét és szükségleteit, érdeklődését, illetve ezeket fejleszteni is kell.

- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben.

Tantestületi munkamegosztás, speciális funkciók

A tantestület tagjainak speciális feladatokat kell megvalósítaniuk a kiemelt tehetséggondozásban. Ennek sikeres végrehajtásához jól elkülöníthetők bizonyos funkciók és tevékenységkörök. A következő munkamegosztás megfelelő kereteket biztosít:

- Programvezető (igazgató, igazgatóhelyettes): általános áttekintés, bátorítás, segítség, ellenőrzés, a téma napirenden tartása.
- Munkaközösség vezetők: átfogó programok készítése, tanórai és tanórán kívüli gondozás, folytonosság és előrehaladás, forrásanyagok biztosítása, hatékonyság ellenőrzése.
- Tehetséggondozó koordinátor: az egész iskolát átfogó azonosító és ellenőrző programok készítése, órán (iskolán) kívüli tevékenységek koordinálása, mentor-programok és versenyek irányítása.
- Tehetség-tanácsadó szakember (erre képzett pedagógus vagy pszichológus): problémás helyzetekben – elsősorban egyéni és kiscsoportos formákban – konzultációs keretek között segíti a tehetség-program megvalósulását. Három fő iránya van: tanácsadás a gyerekeknek, a közreműködő pedagógusoknak és a szülőknek.
- Mentor: olyan szakember, aki közvetlenül és folyamatosan irányítja egy-egy tehetséges diák fejlesztő tevékenységét.
- Az egyes tanárok: közreműködés a programok kidolgozásában, tehetséges tanulók azonosítása, egyéni szükségletek és érdeklődés felderítése, fejlesztése, tanórai és órán kívüli gazdagítás.

Együttműködés a családdal

A tehetséggondozást nem tudja a szülő hatékony közreműködése nélkül megoldani az iskola. Fontos tehát a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, információcsere. Az együttműködés főbb tartalmi szempontjai:

- célok tisztázása, egyeztetése, azonos követelményrendszer kialakítása,
- a fejlődés közös értékelése,
- pedagógus, más fejlesztő szakember tanácsa, módszertani segítségnyújtása,
- a tanuló megismerése,
- tehetség, képesség felismerése,
- a gyerek érzelmi támogatása, elfogadás, odafigyelés,
- közös programok szervezése,
- pályaválasztás irányítása.

A családdal való együttműködésnek sokféle szervezeti formáját kell működtetni ahhoz, hogy a kapcsolattartás hatékony legyen: szülői értekezlet, szülők akadémiája, egyéni konzultáció, családlátogatás, tanácsadás stb. Ezen formák kialakításában a kezdeményező szerepet az iskolának vagy más fejlesztő szervezetnek kell felvállalnia, s ezek során az aktuális feladatok, problémák megbeszélése mellett egyfajta „továbbképzésben” is célszerű részesíteni a szülőket a korszerű tehetséggondozás alapismerteteinek, módszereinek közvetítésével.

Együttműködés a Tehetségpontokkal

A Tehetségpontokkal való együttműködéssel kiszélesíthető azok a – nagyrészt pedagógusoknak szóló – szervezeti formák, amelyek a tehetségfejlesztést hivatottak szolgálni. Ezek az alábbiak:

- önfejlesztő szakmai napok,
- workshop(ok),
- hálózatépítő hétvége,
- szakmai műhely,
- tehetségorientációs tanácsadás,
- szupervízió,
- tehetségnap,
- konferenciakötet,
- mentorálási protokoll,
- tehetséges tanulók önszerveződésének mentorálása,
- nyilvánosság biztosítása.

Nyomon követés, utógondozás

A tehetséges fiatalok speciális személyiségfejlődése megköveteli, hogy a tehetségsegítő programból való kikerülés után is a folyamat részeként foglalkozzunk velük. Ez alatt – többek között – azt értjük, hogy a mentorálás a programot követően még tovább folyhat. Lehet a kapcsolatot ritkítani, más kommunikációs szintre emelni, más hőfokkal üzemeltetni, de fontos, hogy az ettől még egy biztonságot nyújtó kötél maradjon.

A főiskolára, egyetemre bekerült tanulókat regisztráljuk, életútjukat figyelemmel kísérjük. A kialakult jó tanár-diák kapcsolat miatt felsősokú tanulmányaik alatt is többször felkeresik intézményünket ezek a tanulók.

A végzett diákok közül többen sikeres vállalkozók, és ily módon is bekapcsolódnak a szakmai tevékenységünkbe, újabb gyakorlati képzési helyeket biztosítva diákjainknak. Esetenként a szakmai kapcsolatok és az általuk képviselt színvonal szükségessé teszi, hogy országos szakmai rendezvények bonyolításába is bevonjuk volt diákjainkat, népszerűsítve a szakmát és egykori iskolájukat.

Emellett bátorítjuk a tehetséggondozó programban résztvevő tanulókat arra, hogy önszerveződéssel maradjanak baráti közösségekben. A tehetség területtől függően *az önszerveződő körök támogatása is folyamatos maradhat* (pl. kiállítás szervezés). A jó példa, a közös sors mind egy célirányában viszi a hajót.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése és oktatása

Az egészséges, és a sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelésével intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

Felkészülünk arra, hogy sérült, fogyatékkal élő, sajátos nevelési szükségletű tanulók nevelését-oktatását is felvállaljuk. Az együttnevelés nem pusztán együttlétet jelent, hanem együttes cselekvést. Az együttes élmény, a közös tanulás - kölcsönös kapcsolatokat alakít ki a tanulóközösségekben, és természetessé teszi a sérült tanulók jelenlétét a tanulóközösségekben.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Fogalom:

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. (2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről 4§. 25., 28§)

6.1. Az intézmény által integrált, befogadott SNI tanulók köre

- Intézményünk az alábbi SNI-s gyermekek együttnevelését, befogadását vállalja:
- Beszéd fogyatékos / akadályozott beszédfejlődésű tanuló, megkésett beszédfejlődés, diszlexia, diszgráfia/
- Hallássérült (nagyothalló) tanuló, egyéni (igazgatói döntés) alapján, amelynek alapja az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye.
- A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók / részképeség zavar, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, hiperaktivitás, magatartási zavar/
- Mozgáskorlátozott tanuló

6.2. Osztály / v. csoport / v. tanulói csoport szervezés elvei / v. csoportszervezési szabályok:

A teljes körű befogadásra, integrációra törekszünk, ezért a tanulókat nem elkülönített osztályokban, csoportban, hanem a többi tanulóval együtt neveljük-oktatjuk. Az SNI-s tanulók valamennyi tanórát együtt töltik, együtt tanulnak az osztálytársaikkal.

Külön foglalkozást – egyéni vagy csoportos foglalkozást csak a rehabilitációs, vagy fejlesztő foglalkozások alkalmával szervezünk a számukra.

Figyelmünk kiterjed arra is, hogy osztályonként két-három olyan tanuló legyen csak, akik különleges bánásmódot igényelnek, hogy minden tanuló megkapja a képességének kibontakozásához szükséges tanítói, tanári figyelmet, útmutatást.

6.3. Az intézmény által nyújtott pedagógiai többletszolgáltatások jellemzői, formái

1. A sajátos nevelési igényű tanulók tanórai munkájának a megszervezésekor és a tantervi követelmények meghatározásakor figyelembe vesszük a tanulók speciális akadályozottságát, sérülését. (OM által kiadott 2/2005. (III.1.) sz. rendelet 2. mellékletének irányelvei alapján.)

2. Foglalkozásokat szervezünk a számukra, tanórán belül illetve tanórán kívül, egyéni és / vagy kiscsoportos formában.

Az iskola által nyújtott további támogatások az illetékes szakértői bizottság előírása alapján:

- Egyéni haladási tempó biztosítása
- Differenciált feladat kiadása
- Hosszabb felkészülési idő biztosítása
- Segédeszközök használata
- Mentés egyes tantárgyak / tananyagrészek értékelése és minősítése alól.
- A tanuló képességéhez és tudásszintjéhez alkalmazkodó ismétlő-rendszerező foglalkozások
- Felmentés egyes beszámolási formák alól, pl. írásbeli felelet helyett szóbeli számonkérés.
- Felzárkóztatás
- Társas kapcsolatok kialakításának bátorítása. Az osztályközösségen belüli helyzetük, beilleszkedésük figyelemmel kísérése, a peremhelyzet elkerülése érdekében.
- Az önállóság erősítése, az önálló tanulási módszerek megtanítása, szorgalmazása.
- Énképük, önképük pozitív oldalainak az erősítése.
- Méltányos elbírálásban részesítjük, ha kell, és önmagukhoz viszonyítjuk a fejlődésüket, a teljesítményüket
- Az integrációt, inkluziót értő és elfogadó szülői attitűd kialakítása. Szülői foglalkozások, találkozások szervezése.

6.3.1. Személyi feltételek biztosítása.

Partnereink az együttnevelés során: Az intézmény pedagógusközössége, a tanulók közössége, az SNI-s tanuló, és családja.

Feladataink ellátásához szükséges pedagógusaink továbbképzése:

Célja, hogy nyitott és szakmailag felkészült legyen a nevelőtestület az együttnevelésre, a sajátos nevelési igényű tanuló fogadására.

Képes legyen a sérüléshez, az elmaradás mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz igazodó oktatási-nevelési módszerek alkalmazására, képes legyen módosítani a tantárgyi tartalmakat.

Képes legyen a tanítást-tanulást segítő speciális eszközök használatára.

Képes legyen a tanórai foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíteni.

A támogató és a partneri kommunikációs technikák, konfliktus-megoldási technikák átvételére.

6.3.2. A tárgyi feltételek biztosítása

- - Mindennapi tevékenységet segítő eszközök használata

- - A sérültségből eredő hátrányok leküzdését segítő speciális eszközök,

6.3.3. Az integrációt, inkluziót elősegítő pedagógiai tevékenységek:

- *Szülői értekezlet, szülői fórum:*

Célja a befogadó szülői környezet kialakítása, társadalmi érzékenységet, integrációt támogató környezet megteremtése. Idegenkedés, aggodalom mérséklése. A szülők közösségének a felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

- *Családkonzultáció:*

Célja az SNI gyermek szüleivel való együttműködés, kooperáció erősítése.

- *Szakmai támogatás, szakmai konzultáció, esetmegbeszélés, nevelőtestületen belül és külső partnerekkel, Szakértői Bizottsággal, Pedagógiai Szakszolgálati Központtal, Gyermekjóléti Szolgálattal:*

Célja a kudarcot valló pedagógiai és szülői tanítási /nevelői módszerek áttekintése, a változás, változtatás módszereinek a megkeresése.

6.3.4. A SNI gyermek fejlődésével és fejlesztésével kapcsolatos dokumentáció vezetése

- - Az SNI gyermekkel érkező dokumentumok, szülői dokumentumok, az egészségügyi ellátás dokumentumai, szakvélemények, szakértői vélemények, javaslatok irattározása.
- - Az SNI gyermek fejlődésével, készség- és képességfejlesztésével összefüggő dokumentumok: határozatok, mentesítések, felmentések dokumentumai

Beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézséggel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Fogalom: Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. (2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről 4§. 3.)

A devianciára hajló „másság” kezelése, a gyermekek „furcsa” viselkedése, az okok felismerése nehéz, ezért legfontosabb feladatunk a minél előbbi diagnosztizálás.

A zavar okának felderítésében az osztályfőnök, a gyermekvédelmi felelős és a külső segítők együttes munkája lehet a legeredményesebb. Fontos, hogy a problémákat az iskola a nevelés folyamatában kezelje, és megakadályozza a veszélynek kitett tanulók spontán kirekesztődését.

Ezek a tanulók mindenki másnál jobban rászorulnak a sikerélményre, a többiek és a tanár figyelmére, elismerésére. A számonkérési rendszer sokszínűsége lehetőség, hogy minden tanuló többféle módon mutathassa meg tudását, érdeklődését, sikerhez juttatja azokat is, akik a hagyományos tanulmányi versengésben feltétlenül alulmaradnának.

A megoldás, ill. a tünetek enyhítése érdekében nélkülözhetetlen az elmélyült helyzetelemzés:

A gyermekkel kapcsolatos információszerzés (kapcsolatfelvétel előző iskolájával, családlátogatás).

A feltételezett ok(ok) hátterének feltárása.

A tanuló aktuális viselkedésének pontos megfogalmazása.

Az elérendő cél érdekében alkalmazásra kerülő nevelési módszerek, eszközök, eljárások megtervezése.

6.4. Pedagógusaink munkájuk során figyelembe veszik

Az esetleges részképesség-zavar tünet együttesét.

A differenciáltan oktatás, nevelés elveit.

Semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció ne érje a tanulót.

A tanulók eltérő képességeit.

A hátránnyal küzdők fejlődését önmagukhoz képest.

A pozitívumok erősítését.

A különbözőségek tolerálását.

6.5. Az osztályfőnök

A szülővel kiemelten figyelmesen és tapintatosan viselkedik, törekszik a hatékony együttműködés kialakítására.

A tanuló problémáit megbeszéli a szaktanárokkal.

Szükség esetén szakemberhez fordulhat.

Figyelemmel kíséri a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét.

Segíti a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerülését, pályaválasztását.

6.6. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók helyzetét segítő pedagógiai tevékenységeink

Minden tanév elején minden osztályban, de főleg a 9. évfolyamon fel kell mérni, hogy kik azok a tanulók, akiket valamilyen probléma miatt különös figyelemmel kell kísérni.

Elsősorban az osztályfőnökök, de a szaktanárok feladata is a problémás tanulók felismerése és segítése a napi személyes kapcsolattartás során.

Fontos az osztályközösség segítőkészsége, toleranciája, a pozitív minták.

Szükség esetén igénybe veheti külső szakember segítségét: pszichológus, lelki tanácsadó szolgálat.

Osztályfőnöki órákon feldolgozzuk, megbeszéljük az előforduló problémákat.

Szülői értekezletek a nevelési problémákról, a devianciák veszélyeiről.

Drog-, alkohol- és dohányzásellenes prevenciók foglalkozások tartása.

Tanulás-módszertani és tanulástechnikai segítség nyújtása.

Egyéni motivációkkal sikerélményhez való juttatás.

Rendszeres kapcsolatot kell tartani az érintett szülőkkel.

A szülők és a családok nevelési gondjainak segítése családsegítő szervezetek bevonásával.

Kiemelten tehetséges gyermek, tanulóval kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

Fogalom: Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. (2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről 4§. 14.)

6.7. Tehetségkutatás

A tehetséges tanulók megismerése a tanítási órákon történik. Szaktanáraink az első hónapokban nagyobb figyelemmel kísérik a bejövő 9. osztályos tanulók munkáját, és az átlagosnál jobban teljesítőket szakkörökbe, egyéni, vagy csoportos foglalkozásokra irányítják.

Erősíteni kell őket abban, hogy az átlagosak nyomásának ellenálljanak, képességeiket ne csak saját, hanem a közösség javára is hasznosítsák. Bátorítani kell a tanulókat a versenyeken való részvételre, és gondoskodni kell nyilvános elismerésükről.

6.8. Tevékenységi formák

6.8.1. Pályázatok, versenyek

A diákok a szakmai- a tanulmányi- és gyakorlati versenyeken, pályázatokon vesznek részt. A felkészülésben tanáraink támogatják diákok munkáját tanórán, részben tanórán kívüli foglalkozások szervezésével.

6.8.2. Sporttevékenységek

A testnevelés és az ezzel összefüggő tevékenységek során tájékoztatjuk tanulóinkat, a biztosított lehetőségekről. Biztosítani kell a tárgyi és személyi feltételeket, hogy a jelentkező igények szerint a megcélzott sportágakat a testnevelés órákon, illetve a diákok által választott sportkörökben a tehetséges tanulók űzhessék. A tehetséges tanulók szüleivel történő egyeztetés, azok tájékoztatása elsődleges feladat. Az adott sportág helyi szakosztályainak, edzőinek figyelemfelhívása az első lépcső a sportági tehetségek kiemelése szempontjából.

Házibajnokságokat rendezünk, részt veszünk diákolimpiákon, sportági versenyeken. Lehetőségeink szerint sporttáborokat szervezünk tanulóinknak.

6.9. Nyomon-követés

A főiskolára, egyetemre bekerült tanulókat regisztráljuk, életútjukat figyelemmel kísérjük. A kialakult jó tanár-diák kapcsolat miatt felsősokú tanulmányaik alatt is többször felkeresik intézményünket ezek a tanulók.

A végzett diákok közül többen sikeres vállalkozók, és ily módon is bekapcsolódnak a szakmai tevékenységünkbe, újabb gyakorlati képzési helyeket biztosítva diákjainknak. Esetenként a szakmai kapcsolatok és az általuk képviselt színvonal szük-

ségessé teszi, hogy országos szakmai rendezvények bonyolításába is bevonjuk volt diákjainkat, népszerűsítve a szakmát és egykori iskolájukat.

Halmazottan hátrányos helyzetű tanuló helyzetét segítő pedagógiai tevékenységek

Fogalom: hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította; e csoporton belül halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek; (1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról 121.)

Intézményünk fogad halmazottan hátrányos helyzetű tanulókat, akinek minden segítséget megad az osztályfőnök, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelős, hogy esélyei javuljanak tanulmányai sikeres befejeztével. A pedagógusok szoros együttműködésére van szükség a hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű tanulók nevelése és oktatása során, mert mind a tanuló, mind a szülő igyekszik elfedni hátrányos helyzetét. Ezért a pedagógusok tapintatosan és figyelmesen mérik fel a 9. osztályba belépő tanulókat, hogy segítséget nyújthassanak számukra.

A hátrányos helyzetű tanulók nevelésében, oktatásában hangsúlyozott szerepe van a speciális tanulási feltételeknek: valamennyi pedagógusunk differenciált fejlesztő munkája szükséges ahhoz, hogy a tanulók is eredményesebbek lehessenek. A fejlesztés mindig komplex tevékenység, amely a meglévő pozitív értékekből indul ki és a meglévő kompetenciákra építkezik, a tanuló egyéni fejlődési üteméhez igazodik, kiterjed az egész személyiségre.

A tanulók számára biztosítani kell az optimális fejlődési feltételeket, a pedagógus facilitátorként van jelen, legfőbb feladata a megfelelő tanulási feltételek, egyfajta támogató osztálytermi környezet létrehozása. Az ilyen környezet:

- segíti a különbözőségek elfogadását,
- megerősíti, hogy minden diáknak vannak tanulási erősségei,
- tudatosítja, hogy a diákok eltérő módon tanulnak,
- felismeri, hogy a tisztességes munka olykor változatosságot igényel,
- elismeri, hogy a siker mást és mást jelent a különböző emberek számára,
- lehetővé teszi, hogy a diákok más-más személyekkel dolgozzanak együtt,
- elfogadja, hogy mindenkinek más és más az érdeklődése és a motivációja,
- hangsúlyozza a személyes felelősséget,
- kialakítja a személyes illetékesség és az önbecsülés szerepét a tanulásban
- elismeri az egyéni erőfeszítést
- táplálja az önállóságot,
- bátorítja minden egyes diák érdeklődését, tanulási stílusának felfedezését,
- táplálja az alkotó szellemet, elismeri mindenkinek a munkáját.

Több oktatási formát használunk a tanulók esetében, amelyek elősegítik tanulási motivációjukat:

- csoportmunka,
- kooperatív oktatási technikák,

- projektoktatás.

A halmozottan hátrányos helyzet megállapításához nyilatkozatot ad a szülő. A nyilatkozattétel önkéntes. A 20/1997. (II.13.) Korm. rendelet 7. sz. melléklete a „NYILATKOZAT halmozottan hátrányos helyzet megállapításához”, amelyet a Polgármesteri Hivatalban lehet kérni. Amennyiben a szülő a nyilatkozatot leadta és a jogszabályi feltételeknek megfelel, a gyermek a jegyző által a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókról vezetett listára kerül, amelyről hivatalos iratot küld a jegyző. Ezt kell benyújtani az iskolában. Így szerez tudomást az intézmény vezetője a tanuló besorolásáról, s arról, hogy ő milyen kedvezményekre, támogatásokra jogosult. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény alapján járó ellátásokon felül további kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevételeire válnak jogosulttá.

Hátrányos helyzetű tanulók támogatási formái:

- Tankönyvellátás: Az iskolai tankönyvszabályzatunk biztosítja, hogy a tankönyvek ingyenesen álljanak rendelkezésére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő tanulóknak. Az ingyenesség biztosítása többféleképpen történhet.
- Oktatás: A nevelési-oktatási intézményünkben gondoskodunk a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatásáról.
- Szakképzés: Szakiskolában – a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében – felzárkóztató oktatást szervezünk azoknak a tanulóknak, akik alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkeznek. Az általános iskolai tanulmányai folytatása helyett, a szülő kérésére, felzárkóztató oktatásban kezdheti meg a tanévet az a tanuló, aki betöltötte 15. életévét. A tanuló a felzárkóztató oktatás sikeres befejezése után a szakképzési évfolyamon, évfolyamokon felkészül a szakmai vizsga letételére.
- Útravaló ösztöndíjprogram: Az ösztöndíj pályázat útján nyerhető el. A programba bekerülő diákok mentori segítséget kapnak tanulmányaik sikeres folytatásához, valamint mind a diák, mind a mentor havi ösztöndíjban részesül, illetve bizonyos sikerkritériumok elérése esetén a mentor tanár egyösszegű év végi juttatást kap. Az ösztöndíj program a következő alprogramokból áll:
 - Út az érettséghez: érettségit adó középiskolába járó tanulóknak,
 - Út a szakmához: szakképzésben résztvevő, hiányszakmát választó tanulóknak.

A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók további támogatási formái:

- Oktatás: Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére
- az oktatásban való részvétel.

7. Tanulók az intézményi döntési folyamatban

Nkt.

48. § (1) Az iskola, a kollégium tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében – a házirendben meghatározottak szerint – diákkörököt hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

(2) A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

(3) A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőjére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető biz meg ötéves időtartamra.

(4) A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,

b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,

c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,

d) a házirend elfogadása előtt.

(5) Az intézményi diákönkormányzat és az általános művelődési központban működő diákönkormányzat megalakulására, működésére, jogállására a diákönkormányzatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

20/2012

36. A diákönkormányzat

120. § (1) Ha az iskolában, kollégiumban több diákönkormányzat tevékenykedik, az járhat el a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyekben, amelyiknek a megválasztásában a legtöbb tanuló vett részt, feltéve, hogy ily módon tanulók több mint ötven százalékának képviselője biztosított. Ilyen diákönkormányzat hiányában az iskolában, kollégiumban működő diákönkormányzatok a nevelési-oktatási intézmény egészét érintő ügyek intézésére közös szervezetet hozhatnak létre, vagy megbízhatják valamelyik diákönkormányzatot (a továbbiakban: iskolai, kollégiumi diákönkormányzat).

(2) A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

a) saját működéséről,

b) a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,

c) hatáskörei gyakorlásáról,

d) egy tanítás nélküli munkanap programjáról,

e) az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint

f) amennyiben az intézményben működik, a nevelési-oktatási intézményen belül működő tájékoztatási rendszer

szerkesztősege tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról.

(3) A diákönkormányzat SZMSZ-ét a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá. Az SZMSZ jóváhagyása csak akkor tagadható meg, ha az jogszabálysértő vagy ellentétes az iskola SZMSZ-ével, házirendjével.

Az SZMSZ jóváhagyásáról a nevelőtestületnek a jóváhagyásra történő betérjesztést követő harminc napon belül nyilatkoznia kell. Az SZMSZ-t vagy annak módosítását jóváhagyottnak kell tekinteni, ha a nevelőtestület harminc napon belül nem nyilatkozik.

(4) A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

(5) Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat véleményét – az Nkt. 48. § (4) bekezdésben meghatározottakon túl –

a) a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,

b) a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámoló elkészítéséhez, elfogadásához,

c) a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,

d) az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,

e) az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,

f) a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,

g) az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben

ki kell kérni.

(6) Azokban az ügyekben, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselőjét a tárgyalásra meg kell hívni, és az előterjesztést, valamint a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás határnapját legalább tizenöt nappal megelőzően meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

(7) A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola, a kollégium helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem akadályozza az iskola, a kollégium működését.

(8) A diákközgyűlés összehívását az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint.

M A G Y A R K Ö Z L Ö N Y • 2012. évi 115. szám 19537

(9) A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

(10) A diákönkormányzatok jogosultak szövetséget létesíteni, továbbá ilyenhez csatlakozni. A szövetség az iskolában, kollégiumban a diákönkormányzat jogait nem gyakorolhatja.

8. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai, a szóbeli felvételi vizsga

8.1. Tanulmányok alatti vizsgák, vizsgaszabályzat

Cél: A VM Dunántúli Agrár-Szakképző Központ Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Szekszárd (továbbiakban: DASzK) intézményben a tanulmányok alatti vizsgák rendjének szabályozása.

Hivatkozások:

- Pedagógiai Program,
- Helyi tanterv,
- SZMSZ,
- IMIP
- Tanév rendje,
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról (továbbiakban: Kt.),
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1993. évi LXXVI. törvény a szakképzésről, (továbbiakban: SZK)
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 20/2007.(V. 21.) SZMM rendelet a szakmai vizsgáztatás szabályairól és eljárási rendjéről (továbbiakban: SZMM)
- 41/2007. (XII. 22.) OKM rendelet (továbbiakban: OKM)

Amennyiben a szaktanár a tanév során valamilyen ok miatt nem tudja a tanuló teljesítményét értékelni, minősíteni, akkor azt a tanév során szerzett vizsga keretében – a tanulmányok alatti vizsgán – kell megtennie.

A tanulmányok alatti vizsgák fajtáit a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet sorolja fel.

Tanulmányok alatti vizsgának számít az osztályozó-, a különbözeti-, a pótló és a javítóvizsga. Az EMMI rendelet 64.§ (4) bekezdése szerint osztályozó vizsgának számít a szakképző iskolákban szervezett beszámoltató vizsga is.

Jelen vizsgaszabályzat rendelkezéseit a VM Dunántúli Agrár-Szakképző Központ, Csapó Dániel Középiskola, Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium, Szekszárd intézményeiben az

- osztályozó vizsgák,
- javítóvizsgák
- pótló vizsgák és a
- különbözeti vizsgák

lebonyolításakor kell alkalmazni.

Az osztályozó vizsga

A félévi és tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- magántanulói jogviszonyban áll az intézménnyel,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- kétszázötven óránál többet hiányzott, és a nevelőtestület engedélyezte az osztályozó vizsga letételét,
- hiányzásai meghaladták a szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszban az elméleti órák húsz százalékát,
- hiányzásának mennyisége egy tantárgyból meghaladta az éves óraszám harminc százalékát, és a nevelőtestület engedélyezte, hogy osztályozó vizsgát tegyen,
- előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni, és az adott tantárgyra előírt iskolai követelményeket még nem teljesítette.

A javítóvizsga

A tanuló javítóvizsgát tehet, ha

- a tanév végén –legfeljebb három tantárgyból– elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.
- Szakmai gyakorlatból csak akkor lehet javítóvizsgát tenni, ha a gyakorlati képzés szervezője engedélyezte.

A pótló vizsga

A tanuló pótló vizsgát tehet, ha

- a vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A különbözeti vizsga

A tanuló különbözeti vizsgát tesz, ha

- tanulócsoportot kíván változtatni, és az igazgató a változtatás feltételeként a különbözeti vizsga letételét szabja,
- az intézménybe való átvételét kérelmezi, és az igazgató a változtatás feltételeként a különbözeti vizsga letételét szabja.

A vizsgák időpontja

A vizsgák bármely tanítási napon megszervezhetők. A vizsga napját az igazgató jelöli ki. A vizsgák szervezésének szokásos időszakai:

- osztályozó vizsgák esetén: az első illetve második félév végét megelőző héten,
- javítóvizsgák esetén: augusztus 15 – augusztus 31-ig terjedő időszakban,
- különbözeti és beszámoltató vizsgák esetén tanévenként legalább kétféle vizsgaidőszakot ki kell jelölni.
- Osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.
- A vizsgák időpontjáról a tanulót jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizsgát.

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

A vizsgázó tájékoztatása

A vizsga helyét, időpontját az igazgatóhelyettes közli a tanulóval:

- osztályozó- és különbözeti vizsgák esetén írásban történik a tájékoztatás, az osztályozó-illetve különbözeti vizsgára bocsátandó tanuló aláírja, hogy tudomásul vette az osztályozó-és különbözeti vizsga helyét és időpontját.
- javítóvizsgák esetén az év végi bizonyítvány kiosztásakor a javítóvizsgára bocsátandó tanuló aláírja, hogy tudomásul vette a javítóvizsga helyét és idejét.

A vizsgabizottság

A tanulmányok alatti vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság tagjai az iskola pedagógusai (lehetőleg a vizsgatantárgyból képzettséggel rendelkező két tanár, és az iskolavezetés egy tagja), az igazgató által megbízva.

Az iskolavezetés tagja egyben a vizsgabizottság elnöke is.

A vizsgabizottság tagjai maguk közül jegyzőt választanak.

Jelentkezés osztályozó vizsgára előrehozott érettségi miatt

Az osztályozó vizsgára való jelentkezés az osztályfőnökkel és a szaktanárral való egyeztetés után az igazgatóhelyettesnél, írásos kérelem benyújtásával történik.

Az osztályozó-/ különbözeti vizsga letételét az igazgató engedélyezi.

A vizsga anyaga

Az igazgató által kijelölt vizsgáztató tanár közli a tanulóval a vizsga formáját (írásbeli/ szóbeli) és a vizsga tananyagát. A szaktanár témajegyzéket ad ki a felkészülés megkönnyítése érdekében.

A tantárgyak vizsgarészei:

Magyar nyelv és irodalom:	írásbeli, szóbeli
Történelem:	szóbeli
Társadalomismeret és etika:	szóbeli
Idegen nyelv:	írásbeli, szóbeli
Földrajz:	szóbeli
Testnevelés:	gyakorlati
Matematika:	írásbeli
Fizika:	írásbeli
Kémia:	írásbeli
Biológia:	szóbeli
Informatika:	írásbeli
Művészetek (rajz, ének):	gyakorlati

Szakmai tárgyak:

Gazdasági/Vállalkozási ismeretek:	írásbeli
Mezőgazdasági ismeretek:	szóbeli
Részletes növénytermesztés:	szóbeli
Részletes állattenyésztés:	szóbeli
Kertészeti alapismeretek:	szóbeli
Környezetvédelmi ismeretek:	szóbeli
Műszaki ismeretek:	szóbeli
Belügyi rendészeti ismeretek:	szóbeli
Szakmai számítás:	írásbeli
Mezőgazdasági munkagépek:	írásbeli
Mezőgazdasági erőgépek:	írásbeli
Anyagismeret:	írásbeli
Gépjavítás:	írásbeli
Gépelemek:	írásbeli
Munkavédelem:	szóbeli
Diagnosztika:	írásbeli
Felhasználási ismeretek:	szóbeli
Vendéglátás:	szóbeli
Falusi turizmus:	szóbeli
Turizmus:	szóbeli
Programszervezés:	szóbeli
Élelmiszerismeret:	szóbeli
Hagyományőrzés:	szóbeli

A vizsga helyszíne

A vizsga, illetve a vizsgafeladatok, vizsgatevékenységek helyszínét az igazgató jelöli ki.

A vizsgák lebonyolításának szabályai

Az írásbeli vizsga menete:

1. Az írásbeli vizsga a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelményei alapján helyben elkészített feladatlapok megoldásából áll.
2. Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató tanár által javítható formában kell elkészíteni.
3. A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessenek.
4. A vizsga kezdetekor a vizsgálónök a vizsgáztató tanár jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételleket.
5. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

6. Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott feladatlapon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
7. A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
8. A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatárgyanként: hatvan perc.
9. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen esemény megzavarja, a kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.
10. Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között minimum 10 perc pihenőidőt kell a vizsgázók részére biztosítani.
11. Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató tanár haladéktalanul kijavítja, a hibákat, tévedéseket a tanuló által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával kijavítja és leosztályozza.

A szóbeli vizsga menete:

1. A szóbeli vizsga a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelményei alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll.
2. Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
3. A vizsgázónak legalább tíz perccel hamarabb meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
4. A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
5. A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
6. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
7. A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget.
8. Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani.
9. Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
10. Amennyiben a vizsgázónak csak szóbeli vizsgája van az adott vizsgatantárgyból és a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vagy pótfeladatot biztosít részére.
11. Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt, legalább tizenöt perc pihenőidőt lehet számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelységet elhagyhatja.

A gyakorlati vizsgarész:

A gyakorlati rész általában a szakképzés szakmai tantárgyaihoz kapcsolódik, a megoldandó gyakorlati feladat kifejezi a szakképzés tartalmát.

1. A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a személyi és tárgyi feltételek meglétéről.

2. A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról, amit a vizsgázók aláírásukkal vesznek tudomásul.
3. A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésre. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.
4. A gyakorlati vizsgarészt egy érdemjeggyel kell értékelni.

Szabálytalanságok kezelése, jogorvoslat

Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja, és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. Az igazgató kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató tanár nyilatkozatát.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha a szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

A vizsgán történt szabálytalanságokról jegyzőkönyvet kell felvenni. Az írásbeli vizsgán tapasztalt szabálytalanságok ügyében az igazgatóból és vizsgabizottság munkájában részt nem vevő tanárokból álló háromtagú bizottság, a szóbeli vizsgán a vizsgabizottság elnöke jár el. Amennyiben a vizsgázó a vizsgabizottsággal, a vizsga lefolyásával szemben panaszt kíván tenni, ezt írásban kell rögzítenie.

A vizsgázónak joga van független vizsgabizottság előtt vizsgázni. Ezt írásban jelezni kell az iskola igazgatójának, aki a bejelentést nyolc napon belül továbbítja az illetékes Kormányhivatalnak.

Távolmaradás a vizsgáról

A javítóvizsgáról való, tanulónak felróható távolmaradás esetén a tanuló nem osztályozható, tehát a tanév követelményeit nem teljesítette.

Ha a tanuló, neki fel nem róható okból maradt távol, az igazgató kijelölhet számára másik vizsgaidőpontot. A tanuló 3 munkanapon belül igazolhatja, hogy neki fel nem róható okból nem tudott részt venni a vizsgán. Az igazolás benyújtására rendelkezésre álló határidő elmulasztása jogvesztő hatályú.

Mentességek, kedvezmények érvényesítése

A sajátos nevelési igényű tanulót, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján - a gyakorlati képzés kivételével - az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az érdemjeggyel történő értékelés és a minősítés alól, helyette szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő.

A tanuló részére az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, a javítóvizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

A vizsga iratai

A vizsga jegyzőkönyvét

- a jegyző folyamatosan vezeti,
- a vizsgabizottság tagjai aláírják,
- az iratkezelési szabályzatban foglaltak szerint irattárban kell elhelyezni.

Az írásbeli vizsgadolgozatot a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

A vizsga eredménye

A vizsgázó teljesítményét a vizsgáztató tanár minősíti, a vizsgabizottsági tagok véleményének meghallgatása után.

A vizsgabizottság tanácskozása után az elnök közli a vizsga eredményét a tanulóval. Több vizsgázó esetén az eredményhirdetés egyszerre is történhet.

A vizsga eredményét a vizsga típusától függően a törzslapra, naplóba, bizonyítványba kell bevezetni.

Alkalmassági vizsga szabályai

Az iskola külön alkalmassági vizsgát nem szervez. A szakképzésre jelentkező tanulóknak az általuk választott szakmára előírt alkalmassági követelményeknek meg kell felelniük. A tanuló az erről szóló igazolást a középiskolába történő jelentkezéskor a jelentkezési lappal együtt küldi meg az iskolának, de legkésőbb a beiratkozás alkalmával bemutatja.

Az intézményben oktatott szakmákra előírt alkalmassági követelmények:

Gazda

- Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek
- Szakmai alkalmassági követelmények: nem szükségesek
- Egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükségesek

Kertész

- Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek
- Szakmai alkalmassági követelmények: nem szükségesek

Mezőgazdasági gazdaasszony, falusi vendéglátó

- Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek

- Szakmai alkalmassági követelmények: szükségesek
- Egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükségesek

Mezőgazdasági gépész

- Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek
- Szakmai alkalmassági követelmények: nem szükségesek
- Egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükségesek

Mezőgazdasági technikus

- Pályaalkalmassági követelmények: nem szükségesek
- Szakmai alkalmassági követelmények: nem szükségesek
- Egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükségesek

8.2. felvétel, átvétel beküldött anyagok után

A felvétel és az átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályait, valamint szakképző iskola tekintetében a szakképzésről szóló törvény felvételre, átvételre vonatkozó rendelkezései

A szakközépiskola

A szakközépiskolába alapfokú iskolai végzettséggel, a központi felvételi eljárás keretében a KIFIR rendszeren keresztül, a tanév rendjében meghatározott felvételi eljárásában lehet belépni.

A szakközépiskolának szakmai érettségi végzettséget adó érettségire, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó négy középiskolai évfolyama van, ahol szakmai elméleti és gyakorlati oktatás is folyik. A szakközépiskolában a tizenkettedik évfolyamot követően az Országos Képzési Jegyzékben meghatározottak szerint az utolsó középiskolai évfolyam elvégzéséhez vagy érettségi végzettséghez kötött, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik.

A szakközépiskolában az Országos Képzési Jegyzékről szóló kormányrendeletben meghatározott ágazatokban tehető munkakör betöltésére képesítő szakmai érettségi vizsga, továbbá az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szerezhető.

A szakközépiskola tizenharmadik (első szakképzési) évfolyamán érettségi végzettséghez kötött, az OKJ-ban meghatározottak szerint a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés komplex szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik.

A szakképesítés ágazata szerinti szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező, érettségi végzettséget szerzett tanulók részére a szakközépiskolában az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítés keretében a szakképzési évfolyamok száma kettő. Ebben az esetben a szakközépiskola a komplex szakmai vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik (első-második szakképzési) évfolyamon szervezi meg.

A tanuló dönt arról, hogy a szakmai érettségi vizsgát követően továbbtanul-e a szakközépiskola komplex szakmai vizsgára felkészítő szakképzési évfolyamán.

A szakközépiskola szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésekről és az adott szakképesítésbe való bekapcsolódás feltételeiről a tanulót a szakközépiskolába való jelentkezésekor tájékoztatjuk. A szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képzése és szakirányú szakképzése a szakmai programban meghatározottak szerint a tanulmányokba beszámításra kerül.

A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe bekapcsolódhat szakiskolai végzettség birtokában, a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozottak szerinti, érettségire történő középiskolai felkészítéssel párhuzamosan és azzal, hogy a tizennegyedik (második szakképzési) évfolyam a középiskola befejező évfolyamának elvégzése nélkül már nem kezdhető meg.

A szakiskola

A szakiskolának három, az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést és szakmai elméleti és gyakorlati oktatást magában foglaló szakképzési évfolyama van. Az intézményünkben folyó szakiskolai képzésbe alapfokú iskolai végzettséggel a központi felvételi eljárás keretében a KIFIR rendszeren keresztül, a tanév rendjében meghatározott felvételi eljárásában lehet belépni.

A szakiskola szakképzési évfolyamain a szakképzési kerettanterv szerint – a közismereti oktatással párhuzamosan – szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik.

A szakiskola tanulója a nemzeti köznevelésről szóló törvény átvételre és felvételre vonatkozó rendelkezései szerint folytathatja tanulmányait másik szakiskola vagy középiskola megfelelő évfolyamán.

A szakmai vizsga letételét követően a tanuló két év alatt középiskolában készülhet fel az érettségi vizsgára.

A szakiskolai végzettséggel rendelkező tanulót kérésére a szakközépiskola tizedik évfolyamára felvesszük, ha a törvényi előírások szerinti követelményeket teljesítette. Amennyiben a tanuló a négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból érettségi vizsgát tesz, a szakiskolában szerzett államilag elismert szakképesítését - a tanuló kérésére - középszintű szakmai érettségi vizsgának ismerjük el.

A szakiskolai végzettséggel rendelkező tanuló – közismereti tanulmányainak és teljesített szakmai követelménymoduljainak beszámításával – folytathatja tanulmányait olyan kétéves középiskolai képzésben, amely legalább négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból készít fel érettségire. A képzés követelményeinek teljesítése egyenértékű a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével.

A 9. évfolyamra történő beiratkozás a tanév rendje szerint elkészített éves munkatervben rögzített időpontban az intézmény által a felvételi eljárásrendben közzétett módon történik.

A szakképzésre beiratkozó tanulók a beiratkozásra magukkal hozzák az alapképzés elvégzését igazoló bizonyítványukat, valamint az OKJ előírásai szerinti esetleges pályaalkalmassági, szakmai előképzettségről szóló igazolásukat, tanuló szerződésüket.

A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre.

A tanév elején vagy tanév közben 9. vagy magasabb évfolyamra történő jelentkezéskor a tanuló bemutatja az előzetes tanulmányokat, azok eredményeit igazoló és az egyéb szükséges dokumentumokat. A tanulók felvételéről, átvételéről az iskola igazgatója dönt, figyelembe véve a kérelmet benyújtó előzetes tanulmányait, eredményeit, egészségügyi és pályaalkalmassági feltételeket, a kérelem indokoltságát, az iskolai létszám lehetőségeket. Szükség esetén különbözeti vizsgát vagy osztályozó vizsgát tesz a tanuló, melynek pontos időpontjáról a vizsga előtt legalább két héttel értesítést kap. Az átvett / felvett tanulók osztályba sorolását az igazgatóhelyettes végzi az átvételkor. A tanköteles tanuló esetén a fogadó intézmény a fogadó nyilatkozattal igazolja átvételi szándékát.

Megszűnik a tanulói jogviszony, ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján. A szak-középfiskolai tanulmányok esetén az utolsó középfiskolai évfolyam elvégzését követő első érettségi vizsgaidőszak utolsó napján, ha a tanuló a szakképzésben nem kíván továbbtanulni, vagy a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányában nem tanulhat tovább. A szakképző iskolában folyó szakképzésben, ha a tanuló jelentkezik szakmai vizsgára, az utolsó évfolyam elvégzését követő első szakmai vizsgaidőszak utolsó napján. Ha a tanuló nem jelentkezik szakmai vizsgára, az utolsó évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállításának napján. Megszűnik továbbá a tanuló tanulói jogviszonya, ha az iskola kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott – a tanköteles tanuló kivételével, a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján. Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette.

9. Elsősegély nyújtási alapismeretek

Elsősegély nyújtási ismeretek

Az elsősegély nyújtási ismeretek fő témaköreit a különböző tantárgyak követelményeibe kell beépíteni. A szakképző évfolyamokon a munkavédelem tantárgy, a többi évfolyamon a természetismeret tantárgyak ismeretanyagába, illetve minden osztálynál az osztályfőnöki órákba. A fő témakörök, melyeknek szerepelni kell minden évfolyam ismeretei között, a következők:

- Az elsősegélynyújtás fogalma
- Vértételek
- Légutak
- Utcai balesetek
- Mozgásszervek sérülései
- Égési sérülések
- Mérgezések
- Vegyszer okozta sérülések

10. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Gyermek és ifjúságvédelmi felelősök koordinálásával fontos feladatunk a gyermekek veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése. Alapvető feladatunk feltérképezni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók körülményeit. A helyi önkormányzatokkal naprakész, problémamegoldó kapcsolattartással érhető el a tanulók tanulását leginkább segítő lehetőségek megtalálása. Az ifjúságvédelmi felelősök az intézmények és a kollégiumok vezetésével, az iskolaszékekkel vagy a szülői szervezetekkel, diákönkormányzatokkal, hivatalos pártfogókkal, a gyermekjóléti szolgálattal tartalmasan együttműködve érhetnek el eredményt. A gyermek és ifjúságvédelem területén különös figyelmet fordítunk a 9- 10. évfolyam tanulóira. Tanórai és tanórán kívüli csoportos és egyéni foglalkozások keretében tematikusan és a szituációhoz alkalmazkodóan foglalkozunk tanulóinkkal. Lehetőségektől függően menza és térítési díjkedvezményt igénylünk az illetékes polgármesteri hivataloknál. Fokozottan figyeljük tanulóink hiányzását, s ha szükséges értesítjük szüleiket, illetve a helyileg illetékes jegyzőt, szükség esetén a gyermekjóléti szolgálatot is. Ügyelünk arra, hogy tanulóinktól csak az adat-

védelmi törvény előírásainak megfelelően őrizzünk adatokat, figyelve személyiségi jogaikra.

Gyermek és ifjúságvédelmi felelősök fogadóóra rendszerben egyéni beszélgetésekre nyújtanak lehetőséget.

A gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában kiemelt szerepet vállalnak az osztályfőnökök és a kollégiumi nevelők is. Fontos feladatuk segíteni és irányítani a tanulói csoportok kialakulását, ügyelve arra, hogy a csoportok középpontjában pozitív beállítottságú tanulók legyenek, hogy a csoportok perifériáin mozgó tanulók kapjanak olyan a személyiségüknek és képességüknek megfelelő feladatokat, amellyel elősegítik a csoporthoz való közeledésüket.

11. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása fontos célunk. Szükségességét mutatja, hogy ezen réteghez tartozók száma érzékelhetően évről-évre növekszik.

A felzárkóztató program első lépése a szintfelmérés. Ez tantárgyi tesztekkel, feladat-sorokkal történhet. A szaktanárok ezek feldolgozása során jutnak azokhoz az információkhoz, amelyek a későbbi munkát meghatározzák. Az értékelés után kialakul a kép, hogy mely tantárgyakból milyen mértékű felzárkóztató foglalkozásokra van szükség. A felzárkóztató munka során törekszünk alacsony létszámú csoportokban dolgozni, hiszen itt az egyénre szabott feladatok elvégzésére több idő jut, a pedagógus nagyobb figyelmet tud szentelni az egyes tanulókra. Fontos, hogy az azonos tantárgyakat oktatók követelményeiket egységesítsék, a munkát a közös gondolkodás, a különböző tananyagok tartalmi súlypontjainak közös meghatározása jellemezze, hogy mindenki a megfelelő módszereket tudja kiválasztani. Törekedni kell arra, hogy a tanulóknak legyen sikerélményük, olyan pozitív tapasztalatuk, amely segíti őket gátlásaik, félelmeik legyőzésében.

A tanórán kívüli lehetőségeket, egyéni foglalkozásokat, kiscsoportos felzárkóztató órákat, korrepetálásokat, és az érdeklődési körök munkájában való részvételt a törvény adta lehetőségeket kihasználva a pedagógiai folyamat szerves részeként az esélyteremtés szolgálatába állítjuk. Sokat segíthetünk a rossz szociális helyzetű tanulóknak tanulószobai foglalkozások szervezésével, vagy esetleges kollégiumi elhelyezésükkel, illetve az iskolai könyvtár használatával.

A célok eléréséhez 9. osztályban szükséges a tanulókat megtanítani tanulni, amit külön tantárgyként is felvehetünk: a tanulás tanítását, a tanulásmódszertant. Tapasztalataink szerint e tárgy segíti a tanulók tanulási problémáinak feltárását és elősegíti a hiányzó készségek pótlását. A siker kulcsa az egy osztályban tanító tanárok jó együttműködésében rejlik. A hatékonyság növelése érdekében csoportbontást szükséges alkalmaznunk.

11.1. Kiemelt célunknak tekintjük

- Minden tanulónk számára biztosítani a tartalmas, hasznos, ugyanakkor boldog iskolai életet, megtalálni azt a tevékenységet, amelyben sikerrel bontakoztathatja ki képességeit.
- A szabadság, önállóság, ugyanakkor az alkalmazkodás és a tolerancia egyensúlyának megteremtését a mindennapokban.
- Megfelelő szociális és tanulási környezet biztosítását
- Az egyes tanuló személyiségének minél alaposabb megismerését, s ennek megfelelően a pedagógiai módszerek differenciált alkalmazását a személyiségük egészének fejlesztése érdekében.

Céljainkból, önmagunknak vázolt feladatainkból tükröződik az a szándék, hogy minél több tanulónknak teremtsünk esélyt mindarra, amelynek kihasználására ő is erőfeszítéseket tesz. Tisztában vagyunk azzal is, hogy bármilyen jó körülményeket kínálunk, a felkínált lehetőség csupán lehetőség marad, ha nem tudjuk elérni azt a motivációs szintet, amely a diákot is aktivitásra készíti, amelyben ő is felelős saját eredményeiért. Sokszor ez a folyamat nehezebbik része, akár valamilyen hátrány leküzdéséről vagy egy potenciális tehetségről van szó.

Nevelési szempontból is rendkívül fontosnak tartjuk az egészséges és a sérült gyermekek közös nevelését, annak átélését a mindennapokban, hogy nem vagyunk egyformák, s azt, hogy a toleranciáról nem beszélni kell, hanem gyakorolni.

12. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az intézményünkben kerülő diákok között sok szociálisan hátrányos helyzetű tanuló van, a családok jelentős része anyagi gondokkal küzd, a szülők nagy százalékban munkanélküliek, alacsony iskolai végzettségűek. Az ilyen szociálisan hátrányos helyzetű tanulók esetében a tanulmányokban való lemaradás pótlását, a gyermekek képességeinek célirányos fejlesztését, tehetségük kibontakoztatását, a szabad idő kulturált eltöltését csak az iskola segítségével, minél aktívabb közreműködésével lehet megoldani. Ezért feladatunk, hogy segítsük a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását, beilleszkedését és folyamatos fejlődését.

12.1. Helyzetfeltárás

A diákok szociális helyzetéről minden tanév elején szülői hozzájárulással felmérést. Ennek segítségével állapítjuk meg, hogy melyik tanuló számít hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetűnek, milyen jellegű problémák miatt számít annak. A felmérés és a szociálisan hátrányos helyzetű diákok regisztrálása után lehet eldönteni – minden tanuló esetében egyénre szabottan -, hogy milyen módon lehet enyhíteni a szociális hátrányokon.

Kezdetől fogva nagyon fontos szerep hárul ebben a feladatban az osztályfőnökökre és a gyermek- és/vagy ifjúságvédelmi felelősre, akik az iskolában összefogják a segítő tevékenységet, és javaslatot tesznek a segítség minél hatékonyabb formáira.

12.2. A szociális hátrányok enyhítésének formái

- Ösztönzés kollégiumi ellátás, diákétkeztetés igénybevételére
- Lehetőség szerint ingyenes felzárkóztató, korrepetáló, tehetséggondozó, érettségi előkészítő foglalkozások, szakkörök szervezése
- Igény esetén egyéni felzárkóztató foglalkozások „patronus” tanár segítségével
- Ingyenes tankönyvek biztosítása a rászorulóknak (jogszabály alapján)
- Szociálisan hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számára kiírt pályázatok figyelése, segítség az érintett tanulóknak a pályázatok megírásában
- Pályaorientációs, pályaválasztási tanácsadás a helyi munkaügyi központokkal együtt a továbbtanulás, szakmaválasztás előtt álló fiataloknak
- Szoros kapcsolattartása a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók lakhelye szerinti illetékes települési önkormányzatokkal, a gyermekjóléti szolgálatokkal
- Lehetőség szerint gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alkalmazása
- A pedagógusok, a tanulók és a szülők személyes kapcsolata, szükség esetén családlátogatás megszervezése
- Drog- és bűnmegelőzési programok
- Mentálhigiénés programok
- Kirándulások, kulturális és sportprogramok szervezése

Hátránykompenzációs programokat dolgozunk ki a felvett szakiskolai tanulók számára. Ennek keretében: segítséget nyújtunk a munka világába történő integrálódás

megkönnyítésében, a gyakorlóléhely felkutatásában, személyre szabott segítségnyújtási terveket készítünk, segítő programokat dolgozunk ki. Személyes találkozókat, szervezünk a tanulók, a potenciális munkaadók, vállalkozók és munkaügyi központok számára, a munkáltatókat megfelelő információkkal látjuk el.

Kapcsolat kiépítés és tartás civil szervezetekkel, vállalkozói szférával és a térség munkaügyi központjaival. Piacképes képzési kínálatot alakítunk ki, munkaerő-piaci lehetőségek és adottságok felmérésével.

13. Környezeti nevelési program

13.1. Alapelvek

Környezeti nevelésünk alapelveit meghatározó fogalmak:

- fenntartható fejlődés
- kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- alapvető emberi szükségletek
- emberi jogok
- elővigyázatosság
- biológiai és társadalmi sokféleség
- ökológiai lábnyom

13.2. A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés célja a tanulók környezettudatos magatartásának, környezetért felelős életvitelének elősegítése, a természet, az épített és társadalmi környezet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelésben az alábbiakat tekintjük értékeknek, megvalósítandó céloknak:

- A természet és társadalom harmóniájának felismerése, megőrzése (a természet és társadalom törvényeinek megismerése, tiszteletben tartása, cselekedeteink során annak figyelembe vétele).
- Az élet tisztelete, szeretete.
- A mindennapi döntések során a „létezni vagy birtokolni” alternatívából a létezés, a belső értékeiben gazdag élet választása.
- A gazdasági-technikai fejlődés során a természeti erőforrások kiaknázása helyett a természeti adottságok kímélete.
- Mértékletes fogyasztói magatartás, a jövő nemzedékek szükségleteinek biztosítása.

Az iskolai környezeti nevelés az a pedagógiai folyamat, melynek során fiataljainkat felkészítjük környezetük megismerésére, tapasztalataik feldolgozására, valamint az élő- és élettelen természet érdekeit is figyelembe vevő cselekvésre. Ezért a környezeti nevelés az érzelmi és értelmi alapokra, képességekre építve kelti fel az igényt és teszi képessé a fiatalt:

- a környezet változásainak, jelzéseinek felfogására
- a környezet összefüggő rendszerben történő értelmezésére
- az egyéni és közösségi döntések felelősségének megértésére
- a környezet érdekeit figyelembe vevő gondolkodásra, cselekvésre

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt
- a személyes felelősségen alapuló, környezetkímélő magatartást és életvitelt
- a természetes és mesterséges környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét, védelmét, a sokféleség megőrzését
- a rendszerszemléletet
- a helyi és globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét, elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

13.3. A környezeti nevelés lehetőségei

Egész iskolai tevékenységünkkel képviselnünk kell a környezettudatos szemléletmódot, egyfajta környezeti értékrendet, amit meg kell jelenítenünk az oktató-nevelő munkánkban, életmódunkban, az iskola hagyományaiban.

Környezeti nevelési feladataink zömét tanórai keretek között valósítjuk meg. A környezeti nevelést beépítjük valamennyi tantárgyba, lefedve az általános és szakmai képzés teljes időtartamát. A természetre vonatkozó kultúra a környezeti nevelés egyik pillére, ebből adódik, hogy a természettudományos tárgyaknak igen nagy a felelőssége. A biológia, kémia, fizika, földrajz tantárgyak mellett a szakmai tárgyak nyújtanak lehetőséget a természet rendszerszemléletű tanulmányozására, az ok-okozati kapcsolatok feltárására. A természet és kultúra szoros kapcsolatára a művészeti és a társadalomtudományi tárgyak oktatása során hívjuk fel a figyelmet, kiemelve természeti és kulturális örökségünk megőrzésének fontosságát. Az osztályfőnöki órák, közösségi foglalkozások sajátos szerepet töltenek be a környezeti nevelés programjában, kötetlen beszélgetések, közös tevékenységek témája lehet a környezet formálása.

A tanórán kívül megvalósítható környezeti nevelés formái:

- szakkörök, önképzőkörök
- terepgyakorlatok, erdei iskolák, környezetvédelmi szaktábor
- intézménylátogatás (múzeum, könyvtár, üzem stb.)
- kirándulások, természetvédelmi területek felkeresése
- tevékeny részvétel különböző környezetvédelmi programokban
- védnökség valamilyen természetvédelmi érték felett
- környezetvédelmi vetélkedők, versenyek szervezése, pályázatok kiírása
- jeles napokhoz kapcsolódó programok

Kiemelten kezeljük, hogy a környezeti nevelés ne csupán az ismeretek átadása, közlése legyen, hanem a környezet védelméhez és megőrzéséhez szükséges tudást, ismereteket, értékeket és készségeket tanítványaink a megfelelő módon szerezhessék meg: diákok és pedagógusok együtt vegyenek részt az iskola életét érintő környezeti problémák megoldásában.

14. Fogyasztóvédelemmel kapcsolatos feladatok

A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során a tanuló megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett. Középiskolás korban már megjelenik a jogérzék, kellő fejlesztés esetén a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozás-ismeret is.

Fontos a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket a területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoskosságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy a középiskola befejezésekor a diákok értsék, valamint a saját életükre alkalmazzák az alábbiakat:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartást tanúsítanak, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.
- Ökológiai szempontokat vesznek figyelembe: ez a szemlélet olyan fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.
- Fogyasztásuk nem öncélú, és túlzott, hanem kiegyensúlyozott bolygónk erőforrásait nem zsákmányolja.
- Fenntartható fogyasztást valósítanak meg: a szolgáltatásokat és a hozzájuk kapcsolódó termékeket olyan módon használják fel, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását, hogy a jövő nemzedékének szükségleteit - és egészségét - nem veszélyeztetik.
- A fogyasztóvédelmi jogukat preventíven, vagyis megelőző módon tudják érvényesíteni, amikor még nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.